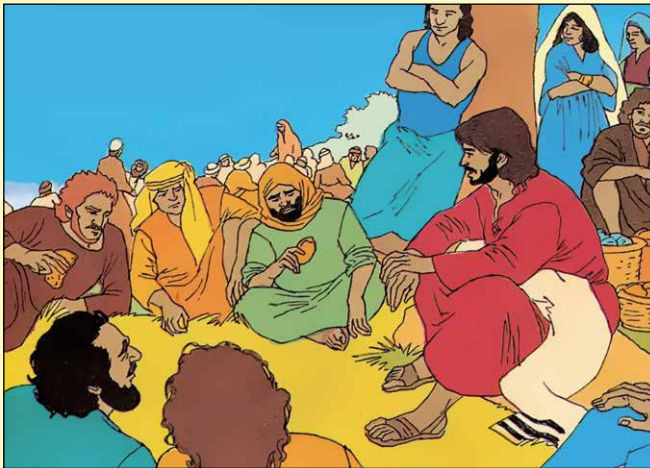

Willem de Vink

ÎSA MESÎH

ÎSA MESÎH

Îsa Mesîh kî ye?

Îsa nêzikî 2000 sal berê li Îsraîlê jiyana dikir. Em ji wî re Îsa an jî Îsa Mesîh dibêjin. Tê wê wateyê ku Ew melîk e. Lê Ew ne melîkêkî jirêzê ye. Îsa bi 'Kurê Xwedê' û 'Kurê hemû mirovan' tê binavkirin. Ew tê wê wateyê ku cihê wî li ba Xwedê ye û li ba mirovan e. Dîroka jiyana Îsayî di Încîlê de tê vegotin. Di dîrokê de çîroka ku herî zêde hatiye vegotin ew çîrok e!

Dema Îsayî

Rojimêra me bi jidayikbûna Îsayî ve dest pê dike. Mirovan di vê demê de rêwîtiya xwe peya yan jî li ser kerê, hêştirê an jî li ser hespê dikirin. Gelek beşên Ewropê û ya Rojhilata Navîn û ya Afrîkaya Bakûr di bin dagiriya Împaratoriya Romaya de bûn. Zêdehiya mirovan nedikarîbûn binivîsinin û bixwînin, lê Cihûyên Îsraîlê dikarîbûn. Ji wan re digotin "gelê Kitêbê".

Di wê kitêbê de, yanê di Încîlê de, Xwedê diaxîfe. Ew afirînerê hemû heyîyan e. Û ew dixwaze bi hemû mirovan re hevaltîyê bike. Îsa wî tiştî şanî dide!

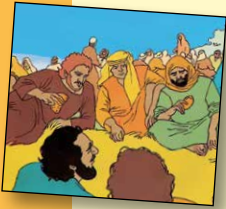
Jidayîkbûna Îsayî

Dayika Îsa Meryem bû. Gava ku Îsa ji dayik bûbû Meryem ne zewîcî bû. Ew hîn keçîna bû. Lêbelê Xwedê pêkanî ku Îsa ji dayik bibiyabû. Ew mucize di pirtûkên ku berî Îsayî ji mêj ve hatîbûn nivîsandin de hatîbû diyarkirin. Îsa ne wekî lehengekî yan kesekî ecêb ji dayik bûbû. Ew di axûreke de ji dayik bûbû, ji ber ku li tu deverê din cih tune bû.

Gelo çi ye? ...

Bawerkirin: Tu hîvîya xwe didî ser Xwedê, wekî çi ku Wî soz daye wê bine sêrî. (r' ûp'ela 58)

Baxşandin: T'u meriv hêjayî vê yekê nîne, lê Xwedê dixwaze gunêd me bibaxşîne. Heger tu bi r'astî ber Xwedê bona gunêd xwe p'oşman bî û dixwazî e'mirê xwe biguhêzî, Xwedê wê gunêd te jî bibaxşîne. Ev baxşandin çêdibe, çimkî Mesîh cefa bona gunêd me k'îşand. (r' 58)

Bimbarekkirina Xwedê: tiştê baş ku Xwedê dide ewêd ku gur'a Wî dikin.

Cejina Derbazbûnê: Cihû tinine bîra xwe, ku ew çawa ji bindestîya Misirîya xilaz bûne. Bona bawermendêd Mesîh ew bûye Cejina R'abûna Îsa Mesîh, çimkî Ewî bona guneyêd merivayê e'mirê Xwe da. Lê r'abûna Wî k'îfş dike, ku Ewî gunê û mirin alt' kirin. (r' 38-54)

Duakirin: Tu dikarî bi dengê bilind yan jî bê deng t'evî Xwedê xeber dî – û guhdariya wî bikî. (r' 18, 19, 42)

E'mirê h'eta-h'etayê: Xwestina Xwedê ev e, ku meriv pey mirina xwer'a bikaribin bê xilazî t'evî Wî û Îsa Mesîh bimînin. (r' 23, 29-30, 59)

Gune: Tiştêd ku em dikin, miqabilî xwestina Xwedê ne. Ew nahêlin, wekî em bigihîjine nêt-meremêd Xwedêye bona me. (r' 4)

Îsa: Navê Kur'ê Xwedê ye û tê fe'mkirinê: Xwedê xilaz dike.

K'itêba Pîroz (Bîbliya): Vê k'itêbêda tu dikarî bixûnî, Xwedê çawa li meriv dinihêre û ew çawa t'evî wan mijûl e.

Kur'ê Xwedê: Navekî Mesîh e. Ew Xwedê ye û dinya pê Wî hatiye e'frandinê. Ew Xwexa hate dine, bû merivek, lê bê gune.

Mesîh: Naveke cihûyî ye, me'na wê: Yê R'ûnkirî (meşkirî) ye, bi welgerandina yûnanî bûye: «Xrîstos». (r' 52, 55)

Milyak'et: Qasidê Xwedê - ne xuya ye. Xwedê naxwaze, ku meriv ber milyak'eta ta bin.

Nanê şkeva: Peyçûyêd Mesîh li hev dicivin û bona bîranîna mirina Mesîh û r'abûna Wîye jî mirîya nan kerdikin. (r' 41)

P'adşatiya Xwedê: nava wan merivada ye, ku guhdariya Xwedê dikin.

R'abûn: Îsa ji mirinê r'abû. R'oja axirîyêda wê h'emû meriv ji mirinê r'abin. Hingê Xwedê wê dîwana wan bike. (r' 53-57)

R'uhê Pîroz: Ew R'uhê Xwedê ye û nava wan merivada dimîne, yêd ku li pey Îsa Mesîh diçin.

Şagirt: Peyçûyêd Mesîh (r' 18)

Şeytan: Dijminê Xwedê û meriva ye. Hin jî wan'r'a dibêjin îblîs û mîrêcin.

Veger'andina Mesîh: Heger Mesîh dîsa vediger'e dinê, her tiştî e'zmênda û ser e'rdê wê nû bê çêkirinê. (r' 57)

Xaç: Darek bû, ku hêna R'omiyada bona kuştina merivêd mir'dar' didane sekinandinê. Îsa Mesîh bê gune bû, lê Ew dîsa hate xaçkirinê, çimkî Ewî e'mirê Xwe bona gunêd merivayê da. Bona vê yekê xaç bûye nişana bawermendêd Wî. (r' 25, 50)

Îsraîl di dema Îsayî de

Paytext: Orşelîm.

Parêzgeh: Celîle, Samarya, Yehûd.

Rûpîvan: Nêzîkî 28.000 km²

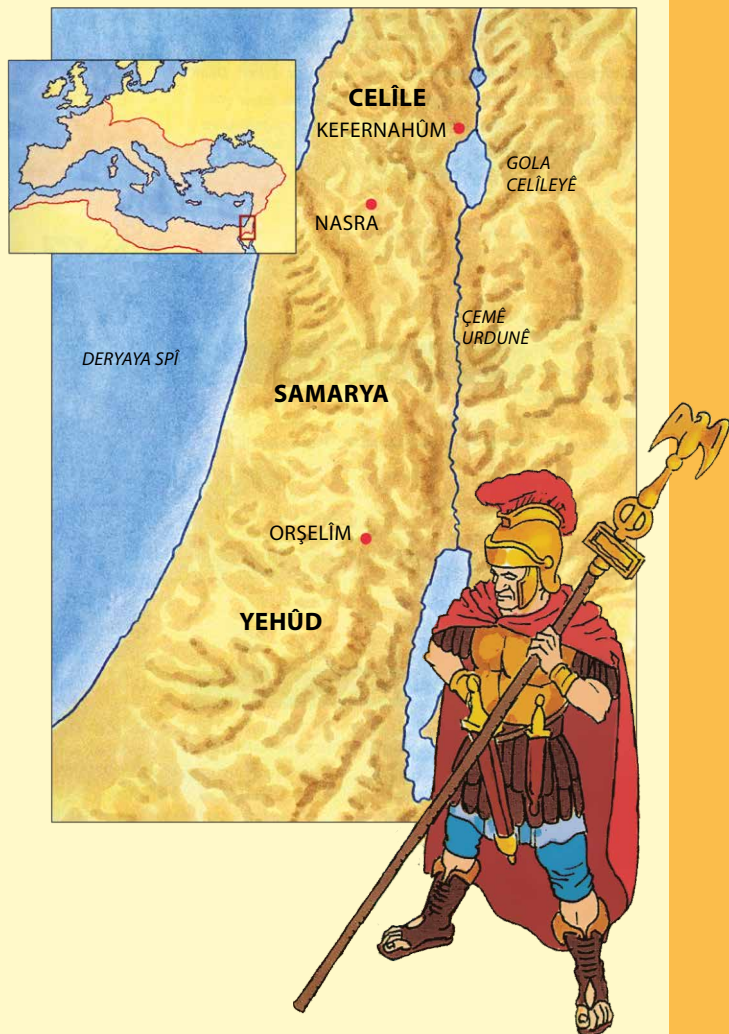
Avûhewa: Subtropîkî. Havînên germ û ziwa û zivistanên nerm û şil.

Siyasî: Ji sala 63ya berî Îsayî vir ve Romayîyan li Îsraîlê desthilatdar in.

Hikûmet: Parêzgerê Romayî Pontius Pîlato li Îsraîlê desthilatdar e. Tiberius serokê wî ye. Ew împaratorê împaratoriya Romayî ye.

Oî: Cihûtî. Perestgeheke wan li Orşelîmê heye. Li wê derê keşîş karên cûrbecûr dikin ji bo olê û mamosteyên olê (yên wekî Ferîsiyan) seyan didin ji Încîlê.

Ziman: Îbrankî (zimanê Cihûyan), Yewnani (zimanê navneteweyî), Latîni (zimanê Romayîyan).

Încîl

Çiroka Îsayî di Încîlê de ye. Tu pirtûk nîne ku ji Încîlê bêhtir hatiye (û tê) xwendin. Ew pirtûkeke ku tîji pirtûkan e. Nivîsandina wan hemû pirtûkan 1500 sal girt. Qasî 1900 sal berê Încîl tewaw bû. Di Încîlê de çirokên cûrbecûr hene li derheqê çawa Xwedê bi mirovan re têkildar dibe. Çiroka Îsayî herî baş nişan dide ku Xwedê kî ye.

Dîroka Îsayî

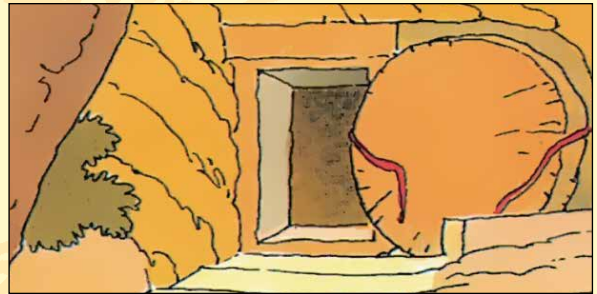
Di Încilê de 4 kitêb hene ku jiyana Îsayî didin nasandin. Ewan bi navên nivîskarên xwe ve hatine binavkirin. Ew hemûyan bi Îsayî re di eynî demê de jiyay kirine.

1. Metta – yek ji hewariyên Îsayî bû. Karê wî bacgirî bû. Wî bi taybetî rave kiriye ku Îsa çawa bi gelê Îsraîlî (Cihûyan) re têkildar bûye.

2. Marqos – hîn xort bû gava ku Îsayî karê xwe dikir. Ew gelek tiştan dinivîse li ser mucîzeyên Îsayî de.

3. Lûqa – ew bi xwe bijîşkek bû. Wî Îsayî şexsen nas nedikir. Lûqa, Îsa bi çî awayî mirovan re têkildar dibû li ser wê dinivîse.

4. Yûhenna – ew jî ji yek hewariyên Îsayî bû. Ew bi taybetî dide xuyandîna Îsa kî ye. Îsa Xwedê ye ku bûye mirov ji bo ku ew mirovan ji gunehên wan rizgar bike.

Mirin û vejîna Îsayî

**Bi rastî, Îsa ji bo çî mirî bû?
Încil bersîva vê pîrsê dide.**

Ka bala xwe bide, hemû mirov carinan xeletî dikin. Tiştên ku Xwedê naxwaze, pê hêrs dibe yan jî pê xemgîn dibe. Van tiştan re guneh tê gotin. Ber ew gunehan mirov nikarin bi Xwedê re hevaltiyê bikin.

Ber wê yekê Îsa hat. Wî bidil cezayê gunehên me girt li ser xwe. Ew ceza mirin bû. Ji ber ku Îsa ji bo me mir em dikarin navbera xwe bi Xwedê re xweş bikin. Lê divê em ber hemû tiştên ku me xelet kiriye poşmaniya xwe eşkere bikin.

Îsa ji mirinê jî rabû û vejîya. Xwedê Wî dîsa jîndar kir. Bi vî awayî Xwedê şanî da ku Ew ji mirinê hêzdartir e.

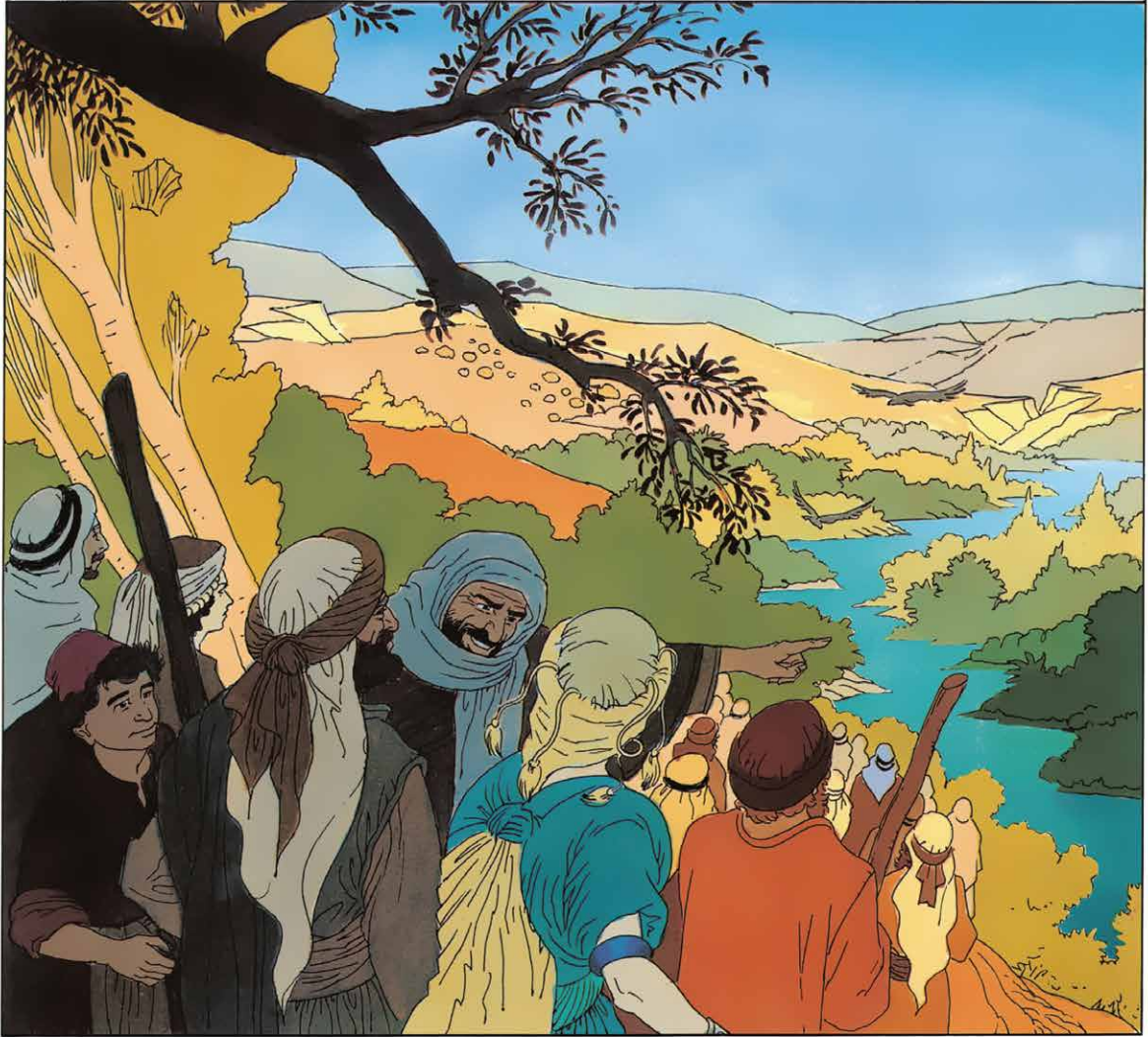
Niha Îsa li ba Xwedêyî dijî. Û ji ber ku Ew jîndar e, Ew dikare herdem hevalê me be.

Ew dixwaze alîkariya me bike ku em jiyana xwe bi wî rengî li dar bixînin ku Xwedê pê kêfxweş dibe.

Mucîzeyên Îsayî

Îsayî gelek mucîze nîşan da. Bo nimûne di Încilê de ji 40 zêdetir başkirina nexwaşîyan tîrî terîf kirin. Bi wan mucîzeyan Îsayî şanî da ku Xwedê çiqas mezin e. Û Ew dixwaze alîkariya mirovan bike û wan bextewar bike.

Çima ev meriv li ber ç'em t'op bûne?

Ji gunekirinê veger'in, çimkî
P'adşatîya E'zmana nêzîk
bûye.

E'mirê t'eze destpêkin!

Va ye, bivirê dîwana Xwedê li ser r'awêd dara ye.

Her dara ku berê qenc nayne, wê bê bir'înê û avîtinê nava êgir.

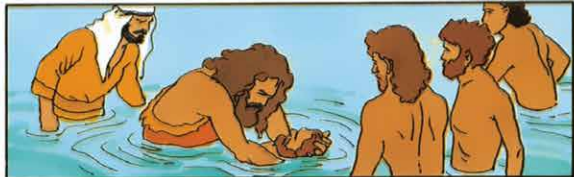

Heger usa ye, em h'emûyê bêne bir'înê. Îdî k'î dikare bê gunê bijî?

Belê r'ast e. T'u kes nikare ji dîwana Xwedê bir'êve. Lê pey minr'a wê Yekî ji min qewattir bê. Ew dikare we ji guna aza ke û binyat'a weye xirab biguhêze.

Heger hûn bi r'astî dixwazin ku e'mirê we bê guhastinê, gunêd xwe bidine r'ûyê xwe û nav avêda werine nixumandinê.

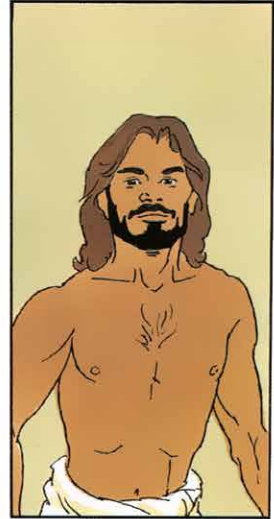
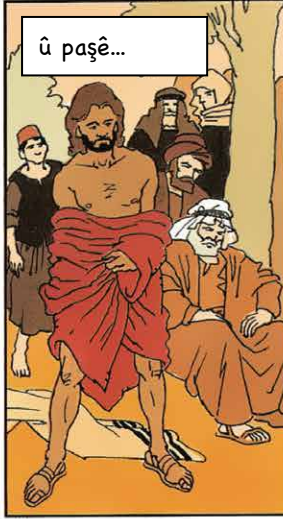
Îdî hûn ji gunêd xwe paqij bûne, wekî e'mirekî nû destpêkin.

Cime'tê Yûh'ennar'a digotin: «nixumdar».

Ez ne yekî mezin im. Lê ez r'îya Xudan hazir dikim, Yê ku wê bê û r'astîyê nîşanî me bike ku Xwedê k'î ye. Ewê we pê R'uh'ê Xwedê binixumîne, wekî t'emamîya e'mirê we bê guhastinê.

û paşê...

Ez h'ewce me ku bi destê Te bême nixumandinê.

Niha bihêle, çimkî li me dik'ewe ku xwestina Xwedê bînin sêrî.

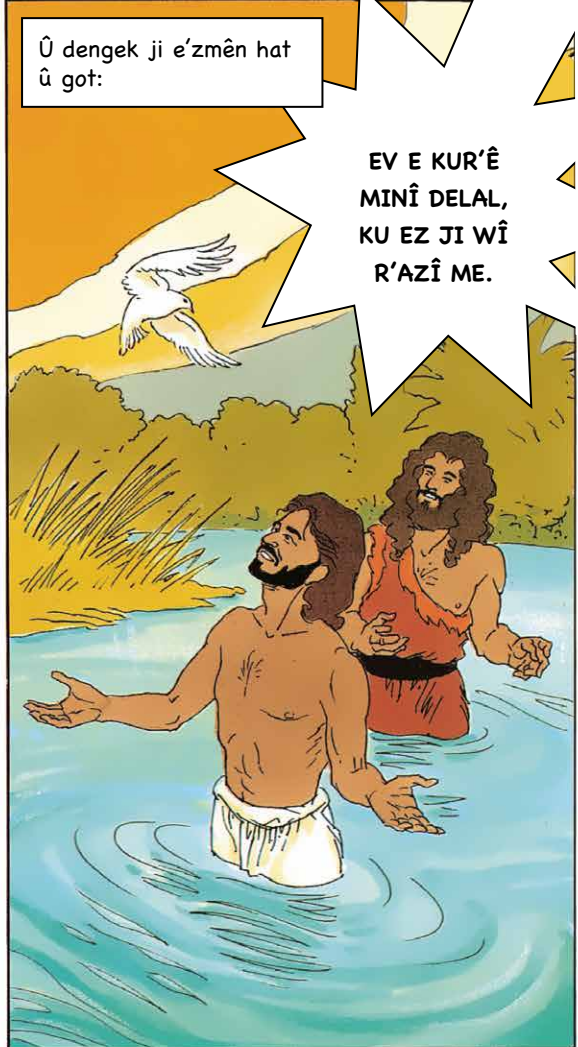

Xwedêyo, de bira P'adşatîya Te bê, e'mirê Te be.

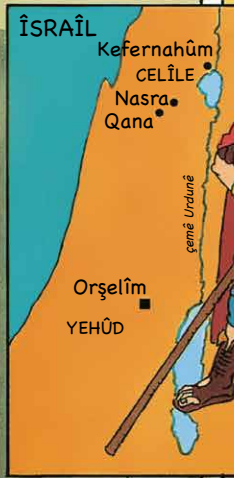
Û dengek ji e'zmên hat û got:

EV E KUR'Ê MINÎ DELAL, KU EZ JI WÎ R'AZÎ ME.

Wê hingê Yûh'ennayê nixumdar cime'ta Îsraêlê bona hatina Mesîh hazir dikir. Wî çaxî welatê wan bin destê Împêratorîya R'omayêda bû.

Cime'ta Îsraêlê xwe hêsîr û bê qewat didît. Ew hîvîya hatina Mesîhê sozdayî bû, çawa K'itêbêd wane pîrozda nivîsar bûn. Xwedê wê Ew Xilazkir bişanda, awa gotî Mesîh, ku r'astîya Xwedê pê Wî ser k'eta.

Li ber ç'emê Êrdunê Yûh'ennayê nixumdar bona Îsa şedetî dida.

Va ye, Berxê Xwedê, Yê ku gunêd dinyayê hildide.

Pey nixumandinêr'a R'uh'ê Xwedê Îsa bire ber'iyê.

Îsa 40 r'ojî û 40 şevî r'ojî girt. Ewî t'u tişt ne dixwar ne jî vedixwar, lê dua dikir, wekî Ew bona xizmetk'arîya Xwe hazir be.

Wekî Îsa ser bik'eta, lazim bû ku Ewî xwestina Xwedê bigihanda merivayê. Çimkî meremê Xwedê ew e, ku mêriv ji undabûnê xilaz ke.

Belê Bavo, çî ku Tu dixwazî Ezê bikim.

Îsa li mîrêcin, awa gotî li yê xirab yanî şeytan hilat, yê ku serwêrê te'rîstanîyê ye û pê mirin û undakirinê serwêrtîya dinê dike.

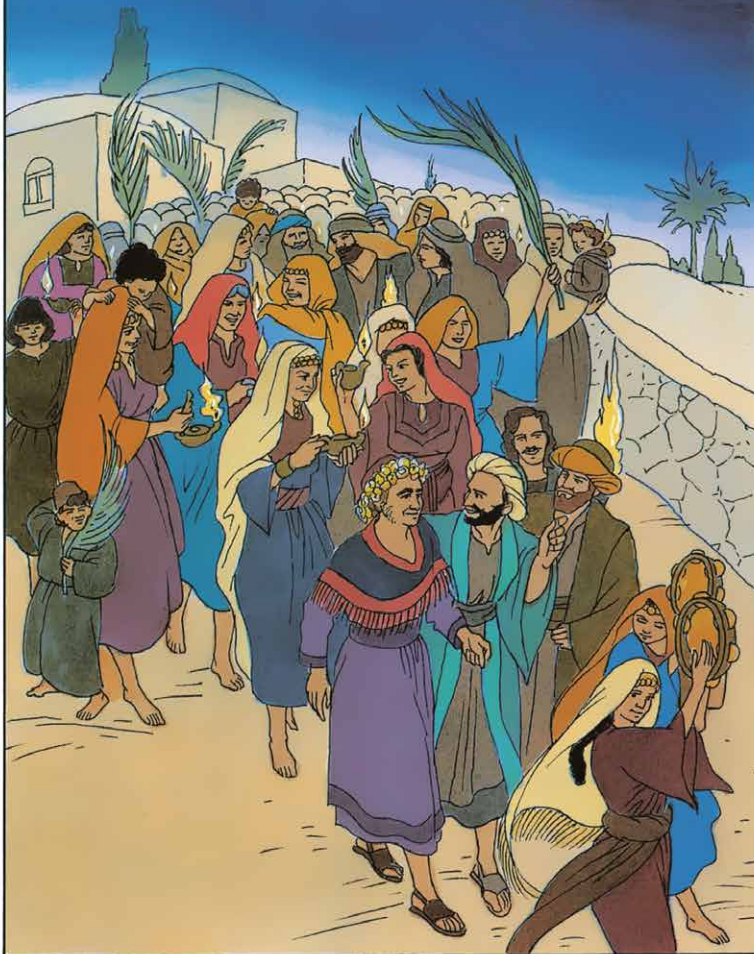
Lê mîrêcin dixwest ku bi fikirêd şaş Îsa ji şandîtîya Xwedê bixalifanda.

Mîrêcin got: «Heger Tu Kur'ê Xwedê yî, de bêje van kevira ku bibine nan!»

Nivîsar e: «Însan t'enê bi nênanajî, lê pê her xebera ku ji devê Xwedê derdik'êve».

Bajarê Qanaya nava ç'îyayêd Celîlêda de'wat hebû.

Îsa jî li wê derê bû t'evî
dîya Xwe û çend hevalêd
Xweva.

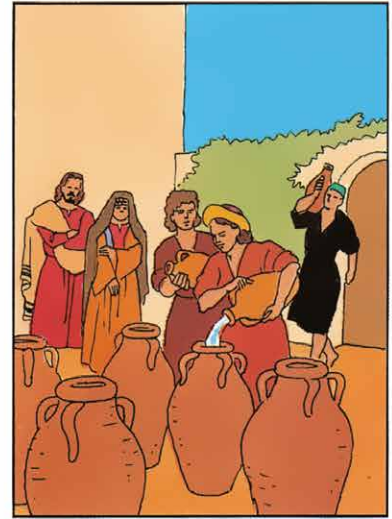
Lê nişkêva, we'dê de'watê...

Şerav xilaz
bû! Em çi
bikin?

Çi ku Îsa
wer'a bêje
bikin.

Van k'ûpa t'ijî av kin. Niha
hinekî dagirin, bibin bidine
serde'watî.

Ev e'cêb e. Ew çi şeravêke
xweş e!

Hela te'm ke!
Te şerava xweş hiştîye
xilazîyê.

Ez bawer nakim! Ez t'u car
li de'wateke aha nebûme. Av
bûye şerav - şerava here baş!

Ew Îsayê
Nisretê
kirîye!

Ew k'î ye?

Kefernahûm gundekî meşîgira ber devê gola Celîlê bû. Îsa li wir destpêkir bona P'adşatiya Xwedê dannasîn dikir.

Hema li wir jî Îsa şagirtêd Xweye e'wlin bijartin.

Petrûs, qeyikê bibe cîyê k'ûr û t'or'êd xwe bavêjine nêç'îrê.

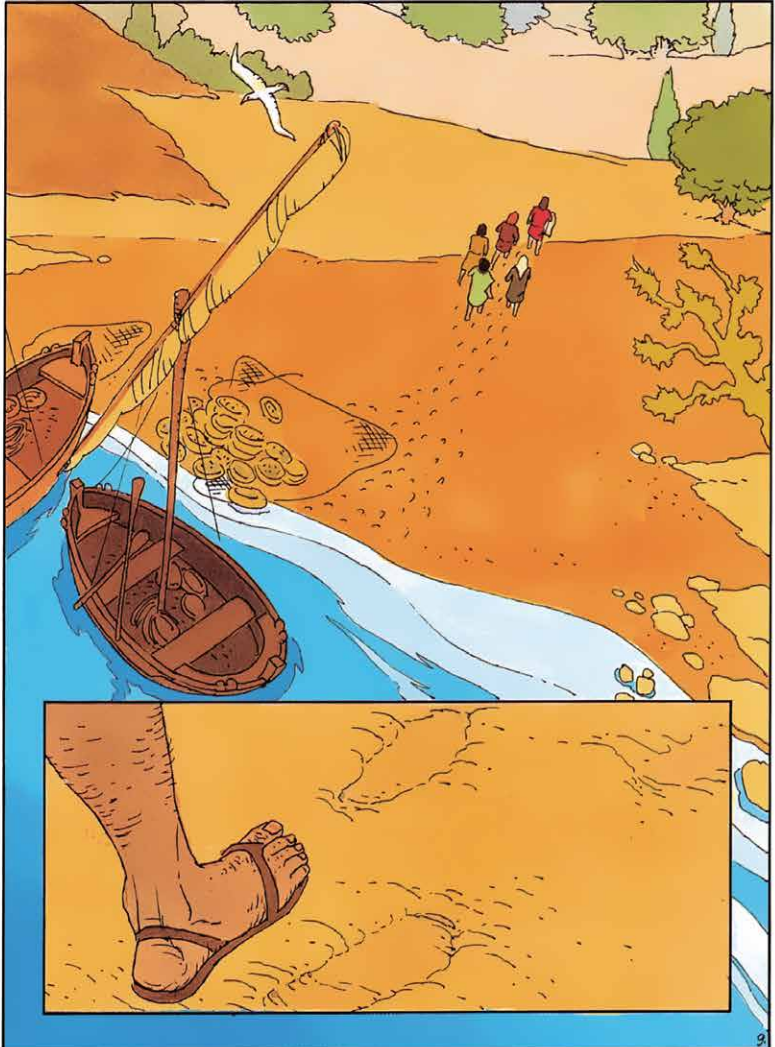
Mamosta, me t'emamîya şevê kir-nekir tiştek negirt.

Lê bona xatirê Te ezê bavêjimê.

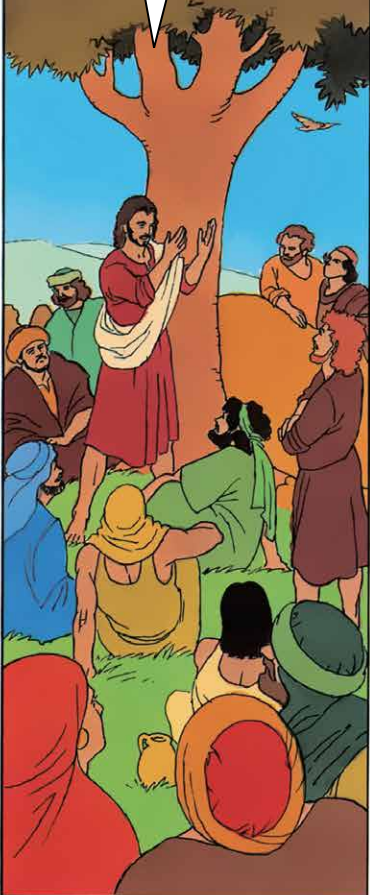
Ez bawer nakim!

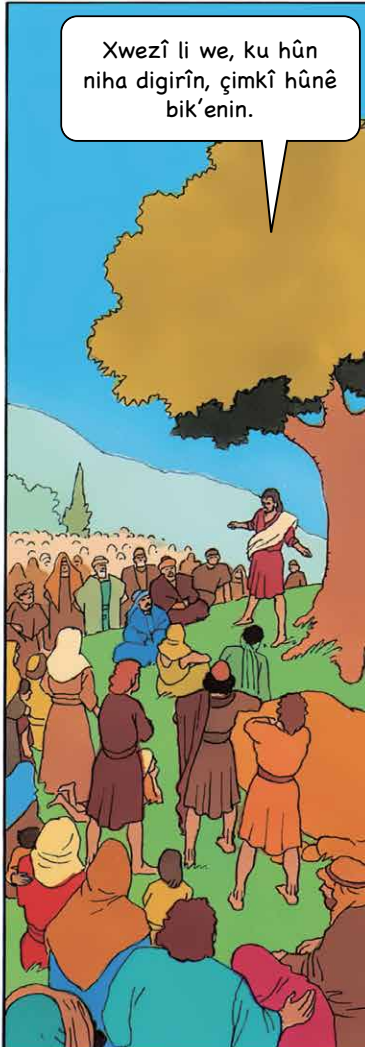
Îsa t'evî şagirtêd Xwe
t'emamiya Celîlê diger'îya û
h'emûyar'a bona P'adşatîya
Xwedê digot. Wî gelek
nexweş silamet dikirin,
r'uh'êd h'eram jî
derdixistin. Meriv
zendegirtî diman û pey
Wî diçûn. Ji qezayêd dûr
dihatin, ji Orşelîmê jî, ku
hingê p'ayt'extê Îsraêlê
bû. H'emûya gotinêd Wî
dibihîstin.

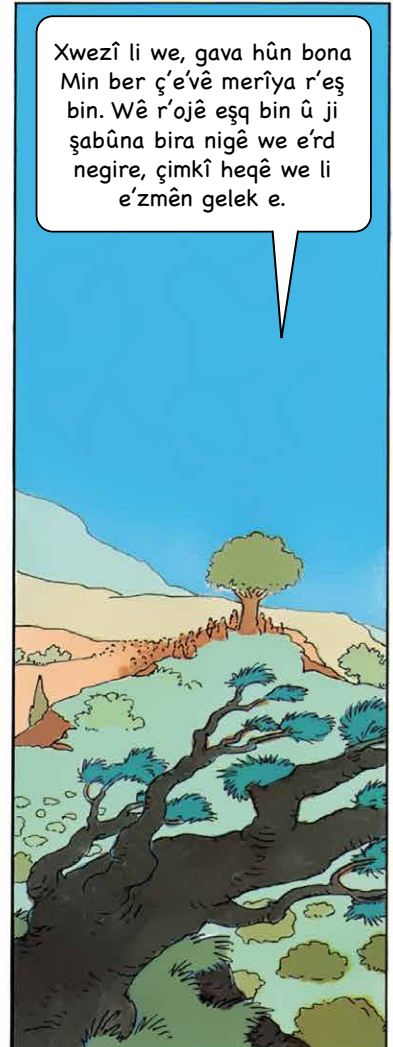
Xwezî li wanêd, ku bir'çîyê
r'astîqedandinê ne, çimkî
ewê t'er bin.

Xwezî li we, ku hûn
niha digirîn, çimkî hûnê
bik'enin.

Xwezî li we, gava hûn bona
Min ber ç'évê merîya r'eş
bin. Wê r'ojê eşq bin û ji
şabûna bira nigê we e'rd
negire, çimkî heqê we li
e'zmên gelek e.

Û çawa hûn dixwazin meriv bona we bikin, hûn jî usa wanr'a bikin.

Dijminêd xwe h'iz bikin û bona wan dua bikin.

Awa çaxê tu xêra dikî, pêşîya xwe bor'îyê nexe.

K'î bi temê xirab jinekê binihêr'e, ewî dilê xweda îdî t'evî wê zinêk'arî kir.

Ç'ira bedenê ç'év e. Heger ç'évê te p'ak e, t'emamiya bedena teyê r'onayî be. Lê heger ç'évê te xirab e, t'emamiya bedena teyê te'ri be.

T'u kes nikare du axar'a xulamtiyê bibe. Hûn nikarin hin Xwedêr'a, hin jî hebûkêr'a xulamtiyê bikin.

Bona r'oja sibê xema nekin. Lê berê pêşin li P'adşatiya Xwedê biger'in û bikin, ku r'astîya Wî biqedînin û ew h'emûyê wer'a bêne dayîne.

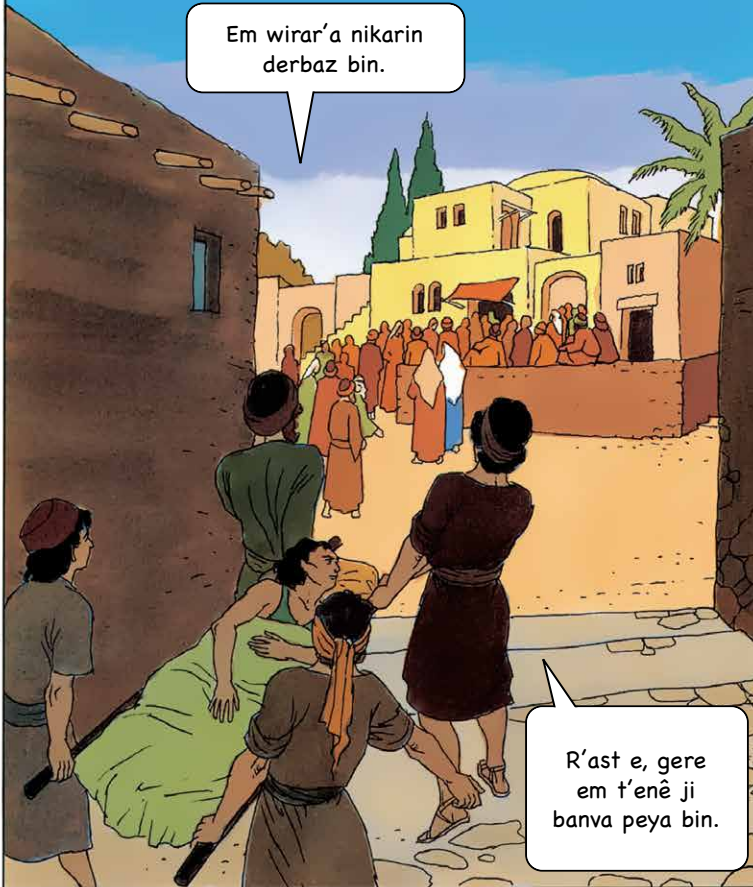

Awa k'î ku gotinêd Min dibihê û wan diqedîne, ew mîna merivekî serwaxt e, ku mala xwe ser kevir çêdike. Lê k'î ku van gotinêd Min naqedîne, ew mîna merivekî bêfê'm e, ku mala xwe ser qûmê çêdike.

R'ojekê, maleke Kefernahûmêda, gava gelek meriv li dora Îsa t'op bibûn...

Em wirar'a nikarin derbaz bin.

R'ast e, gere em t'enê ji banva peya bin.

Çi diqewime li wir?

Wan bihêlin û binihêr'in bawerîya wan çiqas mezin e.

Lawo, gunêd te hatine baxşandinê.

Te bihîst? Ewî çî got?

Ew Xwedê bêhurmet dike!

Pêştirî Xwedê kes nikare guna bibaxşîne.

K'îjan r'ih'et e, şilûşe'tr'a bêjin: <Gunêd te hatine baxşandinê>, yan <R'abe û biger'e>?

Bizanibin, h'ukumê Mesîh heye ku guna bibaxşîne. Lê Ez ter'a dibêjim jî: «R'abe, nivîna xwe hilde û her'e mala xwe!»

Bawer nakim!

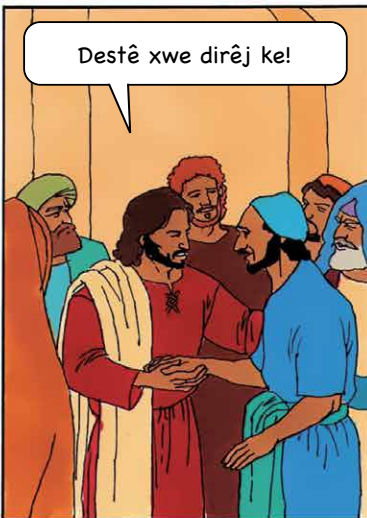
Va ye, ew diger'e!

Ez dikarim r'ê her'im!

Lê her kes bi kirêd Îsa r'azî nîbû. Serwêr û qanûnzana dîna xwe dane Îsa, gelo Ew qanûna r'oja şemîyê xwey dike yan na. Çimkî vê r'ojêda îzina t'u kesî t'une bû şixulek bikira.

Eva meriva ya xwe dike. Gelo r'oja şemîyê qencîkirin îzin e?

Destê xwe dirêj ke!

Ez qenc bûm!!!

Em gere ji Wî aza bin!

Gerekê serwêrêd Orşelîmê bizanîbin, wekî Ew cimêtê dixalîfîne!

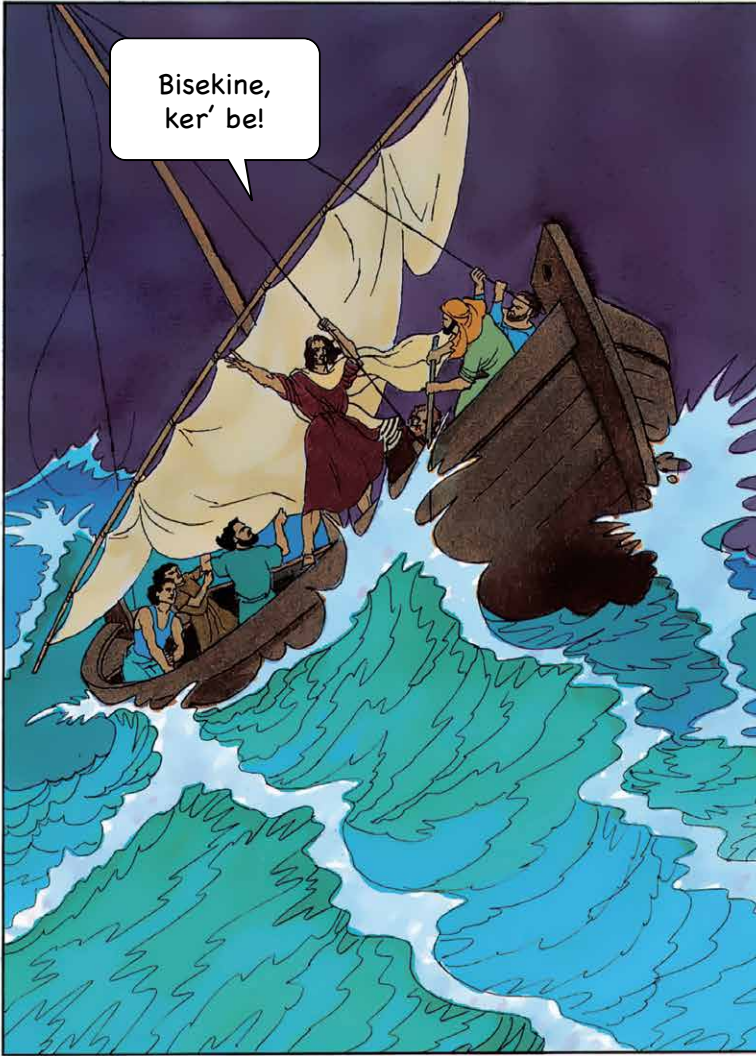
Îsa şagirtêd Xweva bi qeyikê diçe ser gola Celîlê.

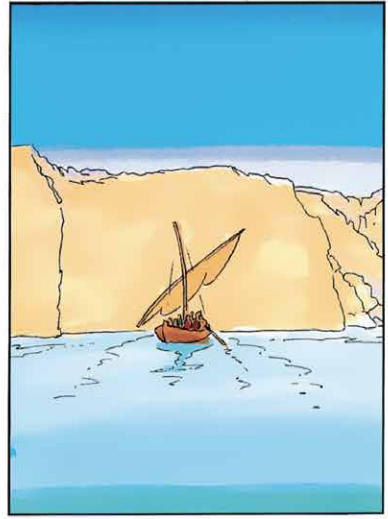
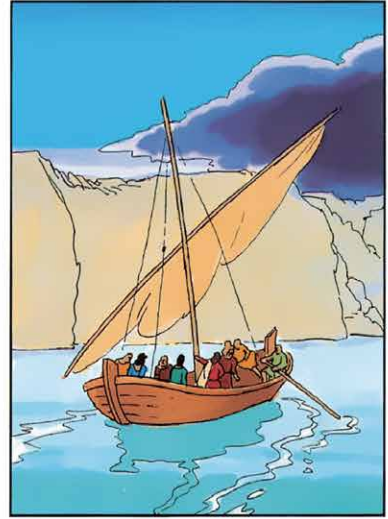
Mamosta,
mamosta! Em unda
dibin!

Çima hûn ditirsin,
bawerîya we k'anê ye?

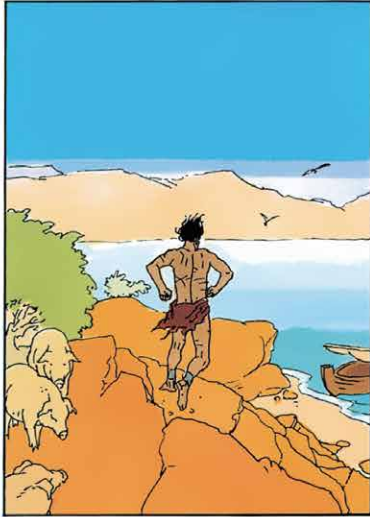
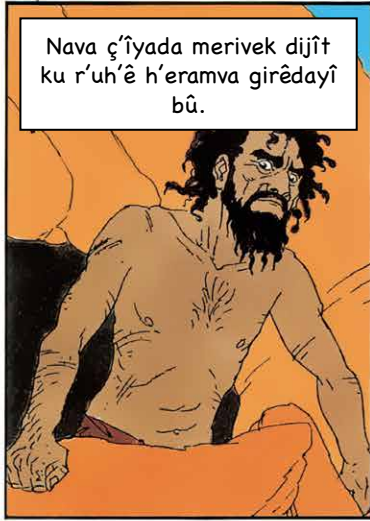

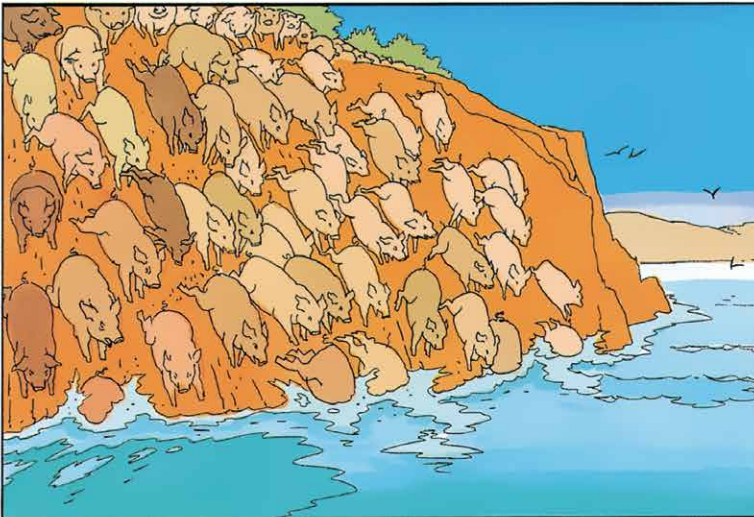
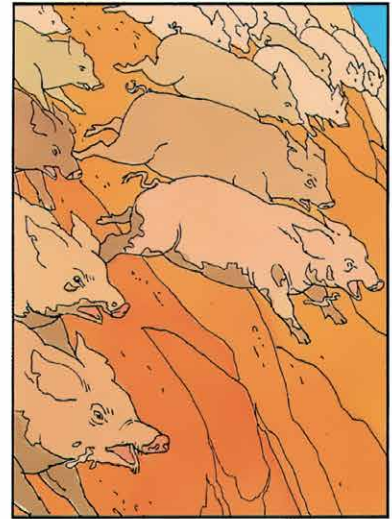
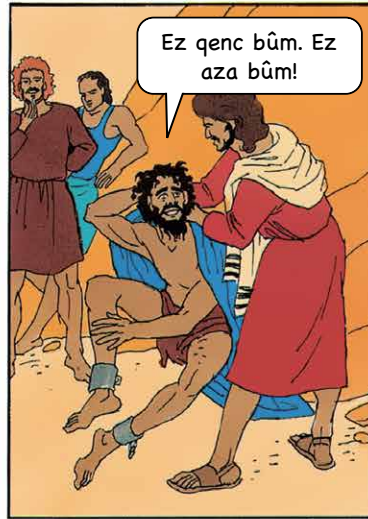
Bisekine,
ker' be!

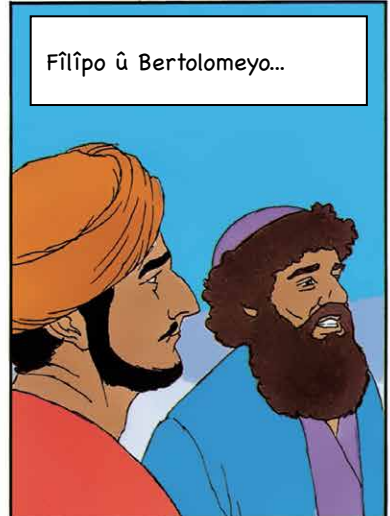
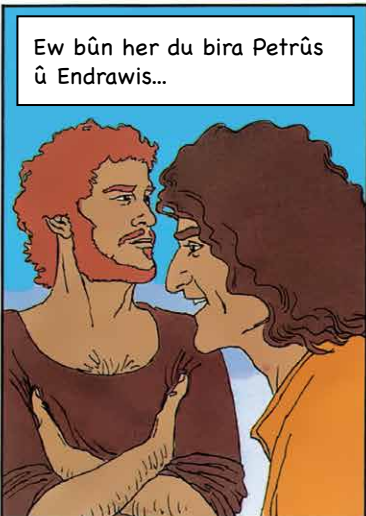

Ewana qeyika xwe ber devê golê girêdan. Lê nava ç'îyada...

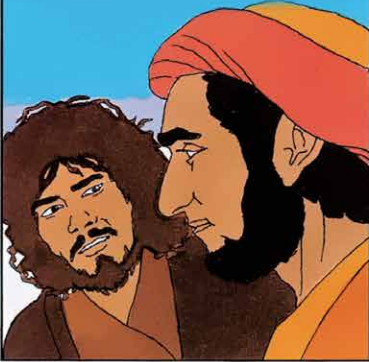
Wey, wey!

T'ûma û Metta (yê ku pêşîyê xercgîrêkî bona r'omayîya bû)...

Aqûbê Halfawo û Tedayo...

Şimh'ûnê welatp'arîst û Cihûdayê Îsxeryotî.

Her'in! Ewê ku we qebûl dike,
Min qebûl dike û ewê ku Min
qebûl dike, Yê ku Ez şandime
qebûl dike.

Ew 12 şagirt ji şandîtiya
xwe vege'îyan - agir dila
k'etî. Peyr'a Îsa xwest, ku
t'evî wan her'e cîkî xewle,
lê cime't pey wan diçû.

Nandirûn gelek e, lê p'ale
hindik in. Awa hîvî ji Xweyê
dirûnê bikin, wekî p'ala
nandirûna Xwer'a bişîne.

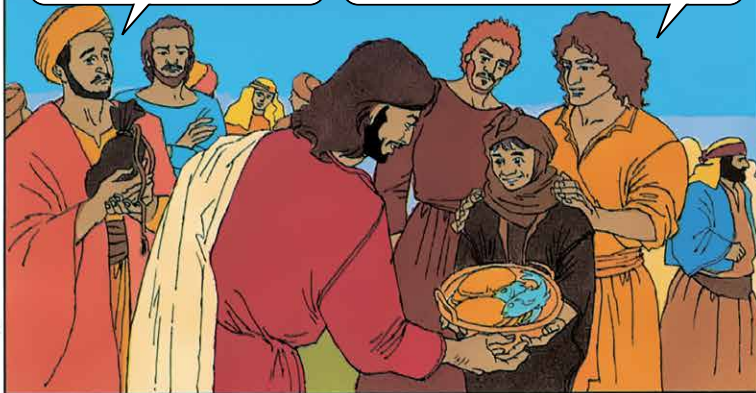

Îsa dîsa dannasîn dikir û nexweş qenc dikirin. Êvar bû...

Maşê h'eyşt meha t'êra wan nake!

Lê li vir xortek heye, ku t'enê pênc nanêd wiye ceh û du meşîyêd wî hene. Lê bona haqas meriva ev çi ye?

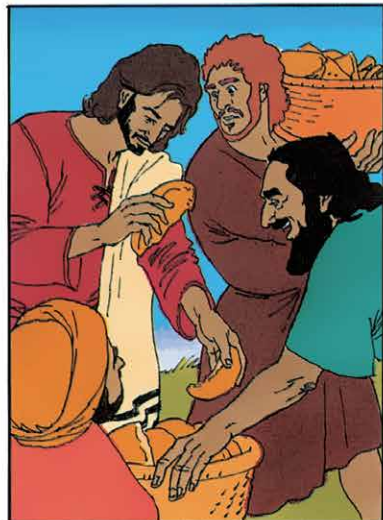
Cime'tê pêncî-pêncî bidine r'ûniştandinê.

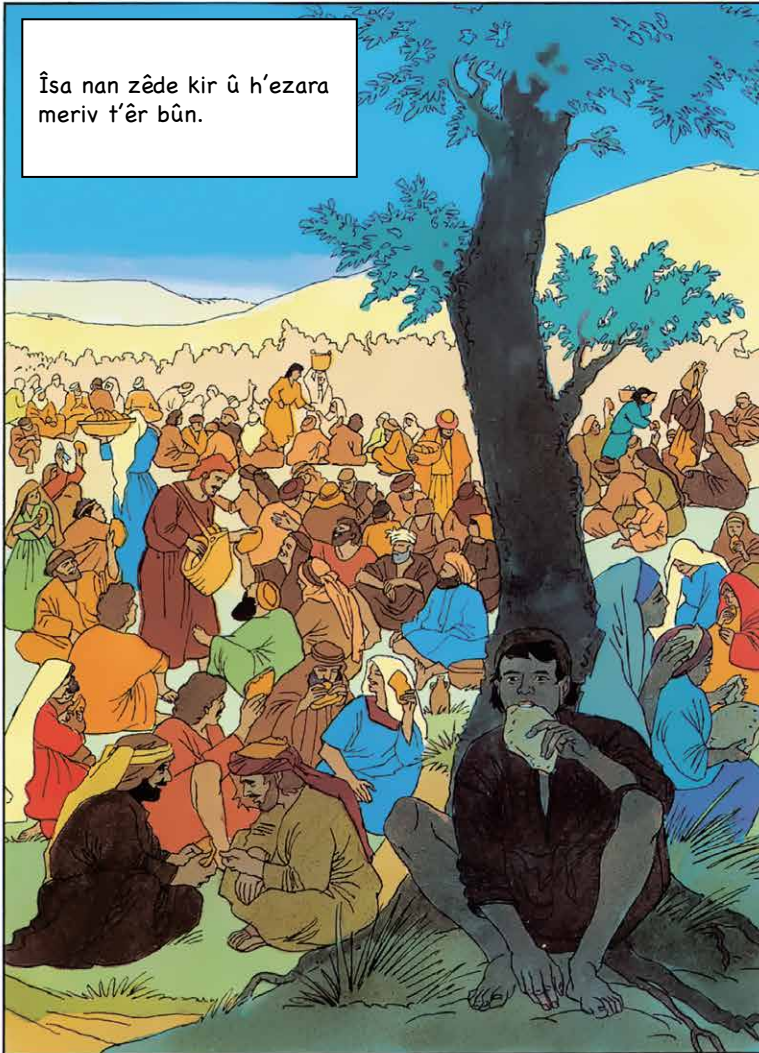
Îsa şikirî da Xwedê...

Paşê nan û meşî kerkirin û da şagirta, ku belayî e'laletê kin.

Îsa nan zêde kir û h'ezara
meriv t'êr bûn.

T'exmîna min eva Ew Mesîhê
sozdayî ye, ku gerekê bihata.

Em gerekê Wî
bikine p'adşa.

Hela binihêr'e,
12 sele jî ji
hûrikêd bermayî
zêde man!

Îdî dereng e. Cime't bira her'e malêd xwe.
Hûn jî derbazî wî berî golê bin, Ezê her'im
serê ç'îyê, dua bikim.

Peyr'a...

Wey,
ev xeyal e!

Ser xwe bin! Ez
im, netirsin!

Xudan, heger Tu
yî, e'mir ke, ku
ez ser avêr'a
bême cem Te.

Were,
Petrûs!

Xudan, min
xilaz ke!

Xudan, min xilaz ke!

Meriv hebûn dixwestin ku Îsa bikirana p'adşa. Hîvîya wan bû, wekî bin h'ukumetîya Îsada ew ji bindestîya r'omîya xilaz bibûna. Lê dijminêd Îsa jî zêde dibûn. Ewana dikir, ku cime'tê miqabilî Wî r'akin û jê xilaz bin.

Dersdar, Tu k'engê hatî vê derê?

Hûn li Min diger'in, çimkî Min nan da we?

Bona xwarina p'ûç' nexebitin, lê bona wê xwarinê bixebitin, ya ku jîyîna h'eta-h'etayê dide we.

Ez ew nan im, ku jîyîna h'eta-h'etayê dide. Ev nan bedena Min e, ku bona jîyîna dinyayê tê dayînê.

Eva çawa dikare bedena Xwe bide me, ku em bixwin?

Ew çi dibêje?!

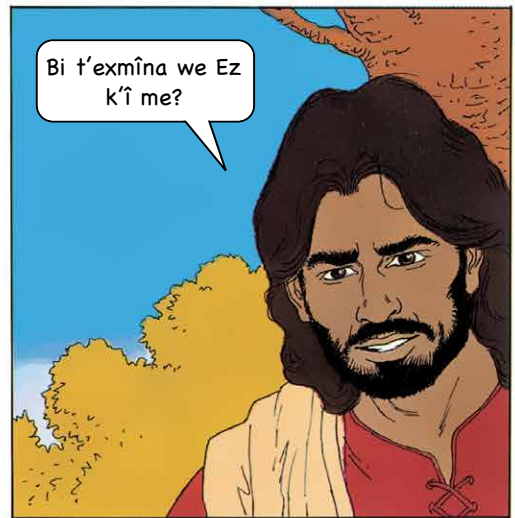
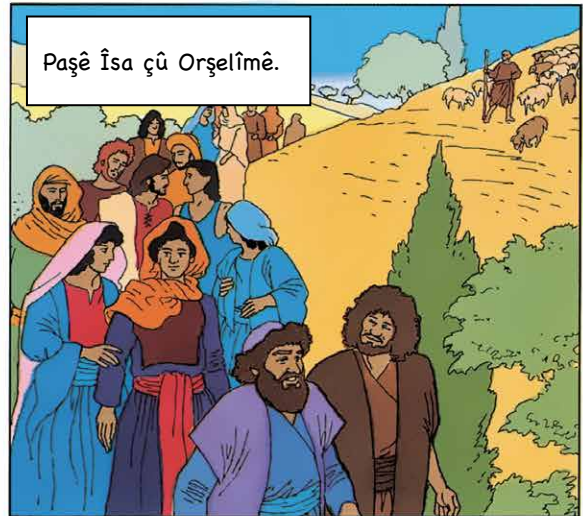
Bela bin, merivno!

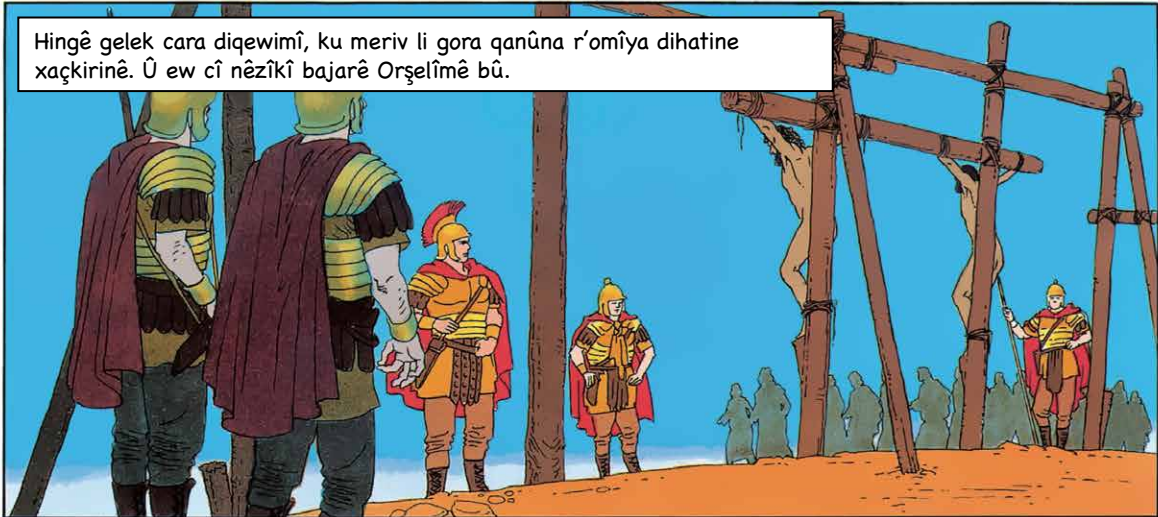
Ew derewîn e.

Dibe ku hûn jî dixwazin her'in?

Emê her'ine cem k'ê? Gotinêd jîyîna h'eta-h'etayê cem Te ne.

Hingê gelek cara diqewimî, ku meriv li gora qanûna r'omîya dihatine xaçkirinê. Û ew cî nêzikî bajarê Orşelîmê bû.

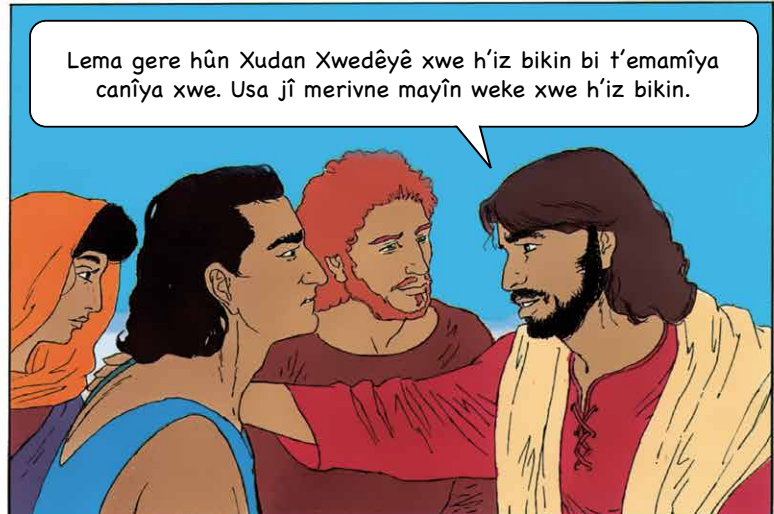
Heger yek dixwaze bibe şagirtê Min, gere ew ji cefa netirse, xaçê xwe hilde û li pey Min bê.

K'î dixwaze e'mirê xwe xilaz ke, ewê unda ke. Lê k'î ku e'mirê xwe bona Min unda ke, ewê xilaz ke.

Hûn gerekê bizanibin, t'enê Xwedêk heye.

Lema gere hûn Xudan Xwedêyê xwe h'iz bikin bi t'emamîya canîya xwe. Usa jî merivne mayîn weke xwe h'iz bikin.

Wî çaxî Îsraêlêda bona gur'îya gund hebûn. Ew nexweşîya ç'erme gelekî giran e. Îzina gur'îya t'nebû, bik'etana nava merivêd silamet.

Gava gur'î diçûne cîkî, pêşda dikirin gazî û bona hatina xwe digotin.

Haş ji xwe hebin! Em gur'î ne!

Îsayê mamosta!
Li me were r'é'mê!

Her'in xwe nîşanî k'ahîna kin.

Em her'in cem k'ahîna, wekî me bibînin?

Emê hingê qenc bin?

?

!

Bibînin, ez paqij bûme!

Em paqij bûne!

Erê!

Şikir, şikir Xwedêr'a!
Ze'f r'azî me!

Ne her dehe jî paqij bûn? Lê k'anê ne her nehêd din? Ew nehatin, şikirî bidana Xwedê?

R'abe her'e. Bawerîya te ne t'enê tu qenc kirî, lê xilaz kirî jî.

Serwêrêd cihûya
Orşelîmêda xulamêd xwe
şandin, wekî çesûsiya Îsa
bikin. Ew gelekî miqabilî
kirêd Wî bûn.

Ew t'evî merivêd usa xeber dide, ku ber
ç'e'vê h'emûya r'eş in, mîna qav yan
xercgira, k'îjan bona r'omîya dixebitîn.

Bona vê yekê
Mesîh hat, wekî
li undabûyîya
biger'e û wan
xilaz ke.

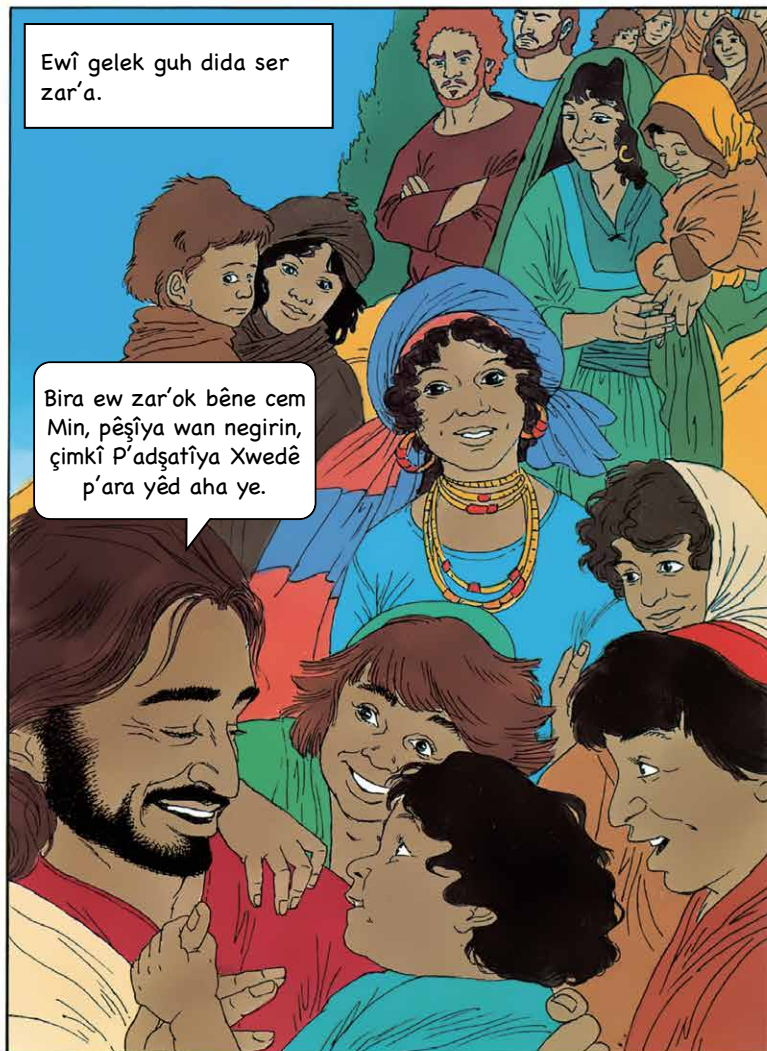
Îsa r'oja şemîyê jî nexweş
qenc dikirin.

Tu qenc bûyî!

Ewî gelek guh dida ser
zar'a.

Bira ew zar'ok bêne cem
Min, pêşiya wan negirin,
çimkî P'adşatiya Xwedê
p'ara yêd aha ye.

Gazî Îsa li Bêtanyayê dikin, ew gudekî ji Orşelîmê ne dûr e. Lazar nexweş bû. Ew f'evî xûşkêd xwe, Meryem û Mert'ayê, hevalêd Îsaye nêzîk bûn. Lê çaxê Îsa hate Bêtanyayê, îdî çar r'oj bû ku Lazar definkirî bû.

Xweyî, heger Tu li vir bûyayî, birê minê nemira.

Birê te wê ji mirinê r'abe, Mert'a.

Ez zanim. R'oja Axretê, R'oja R'abûnê ewê r'abe.

Mert'a bibihê: Ez im r'abûn û jîyîn! Ewê ku Min bawer bike, heger bimire jî wê dîsa bijî. Tu vê yekê bawer dikî Mert'a?

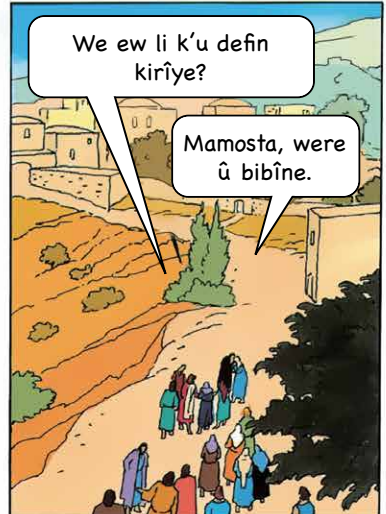

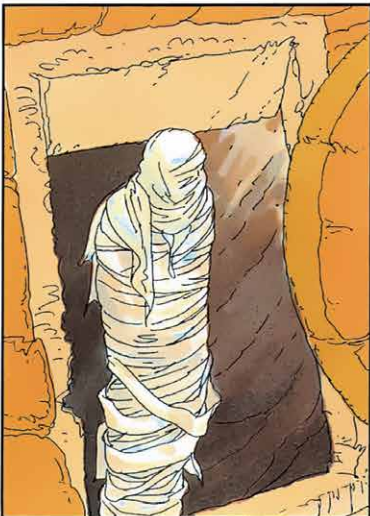
Belê, ez bawer dikim ku Tu Mesîhê sozdayî yî - Tu Kur'ê Xwedê yî, Yê ku wê bihata dinyayê.

We ew li k'u defin kirîye?

Mamosta, were û bibîne.

Hînkirina Îsa serwêrêd Orşelîmê xweş nedihat. Ewana bona Îsa û peyçûyêd Wî gelekî difikirîn.

Eva meriva gelek k'eremeta dike.

Heger em aha bihêlin, r'omayî wê bên.

Wê p'aristgeha me wêran kin, miletê me jî qir' kin!

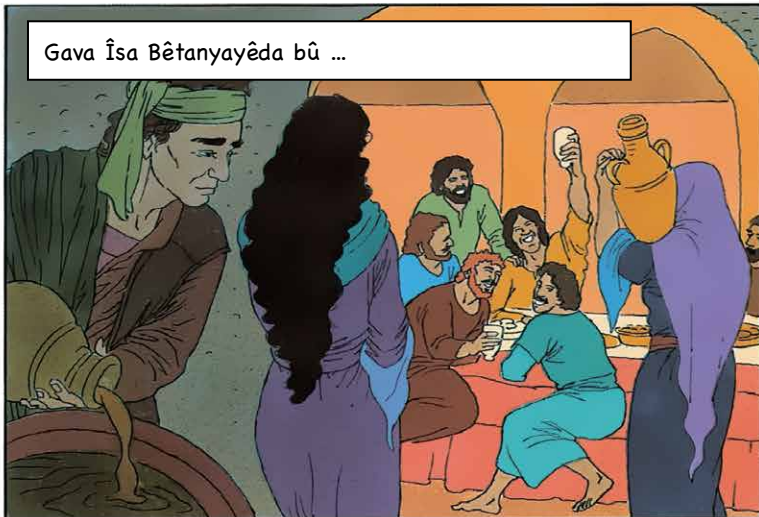
R'ind bifikirin! Mer'a hê dest dide, merivek bimire bona cime'tê, ne ku t'emamîya milet unda be.

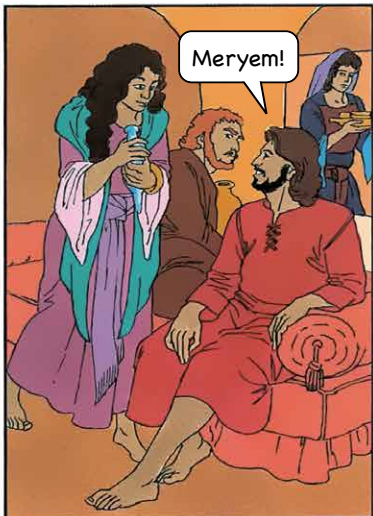
Bona vê yekê ew Îsa gere bimire!

Hingê serwêrêd cihûya mecalekê ger'îyan, wekî Îsa t'esmilî r'omîya bikin, çimkî cezayê bona kuştinê t'enê li wan dik'et.

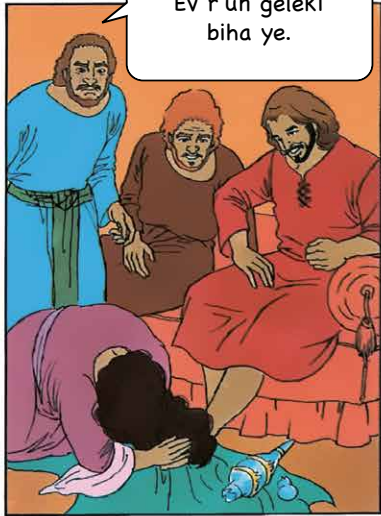
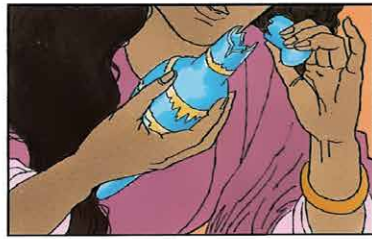
Gava Îsa Bêtanyayêda bû ...

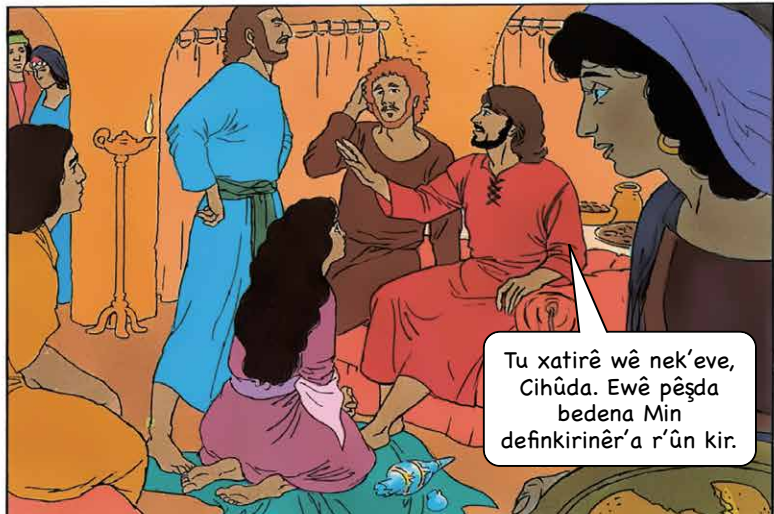
Ev r'ûn gelekî biha ye.

Meryem!

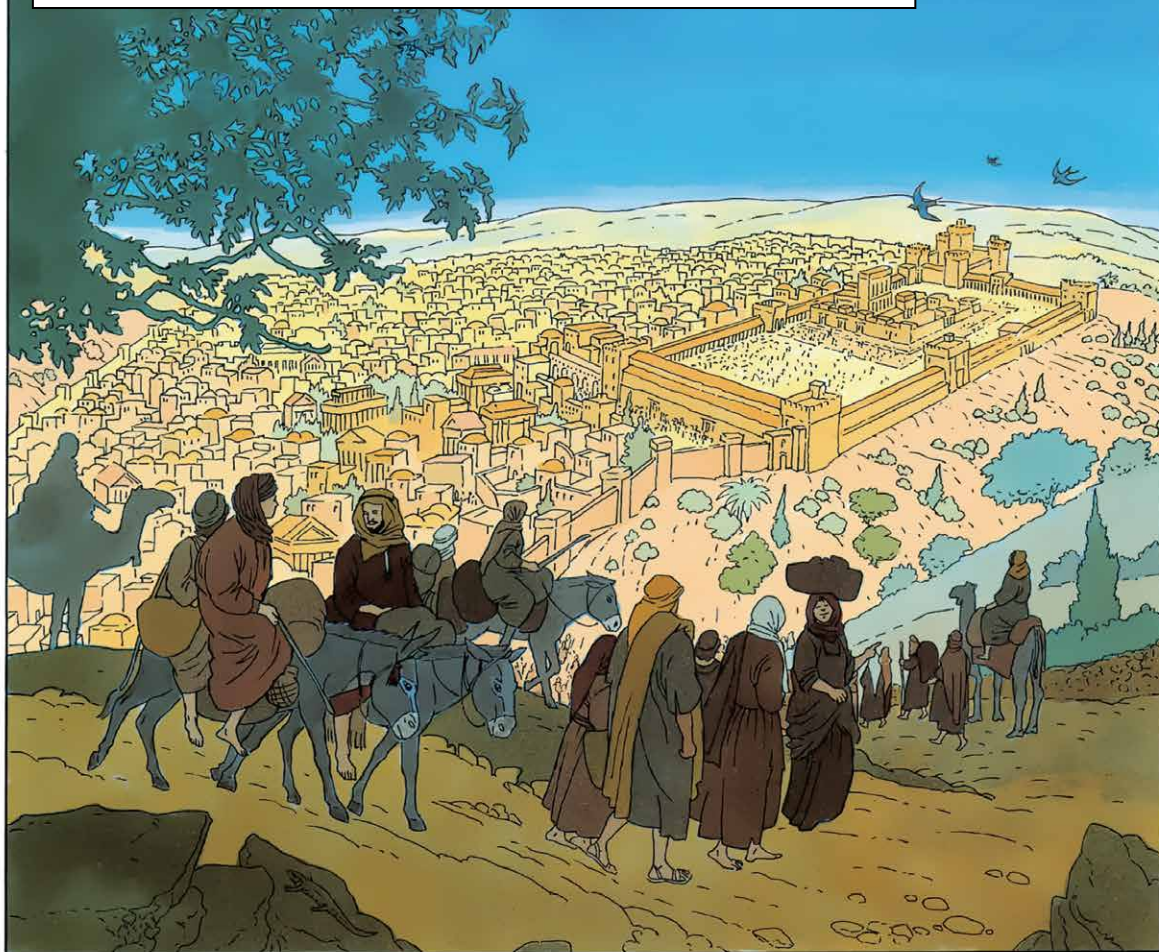

Me dikaribû ev r'ûn bifirota û ew p'ere belayî feqîra kira.

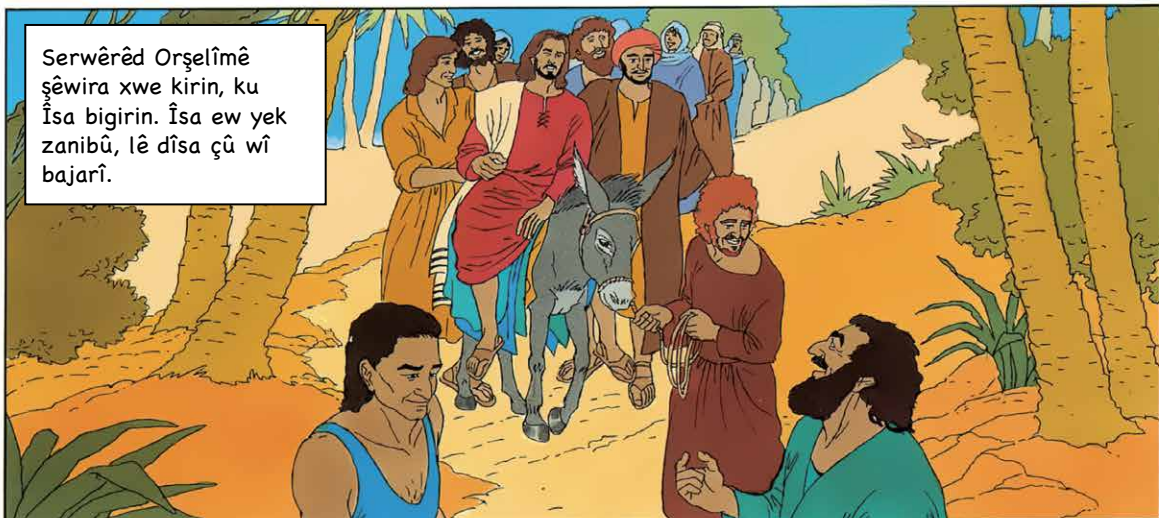

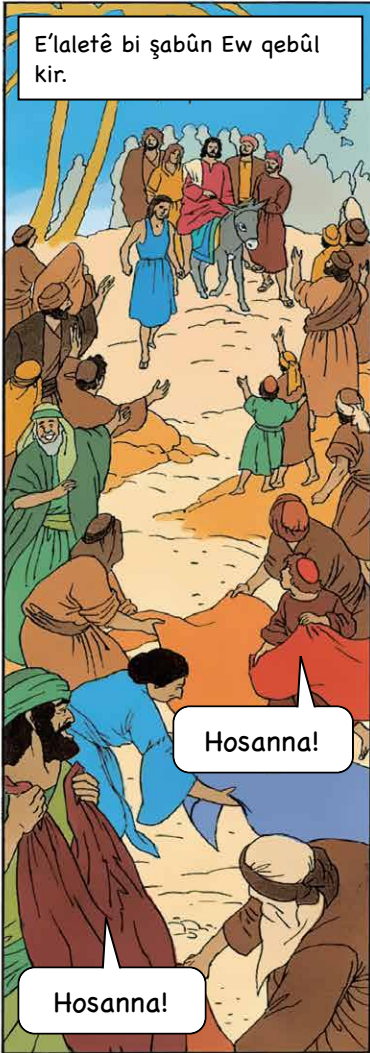
Tu xatirê wê nek'eve, Cihûda. Ewê pêşda bedena Min definkirinê'a r'ûn kir.

Hingê Cejina Derbazbûnê nêzîk bû, ji ber vê yekê gelek meriv dihatine Orşelîmê.

Serwêrêd Orşelîmê şewira xwe kirin, ku Îsa bigirin. Îsa ew yek zanibû, lê dîsa çû wî bajarî.

E'laletê bi şabûn Ew qebûl kir.

Hosanna!

Hosanna!

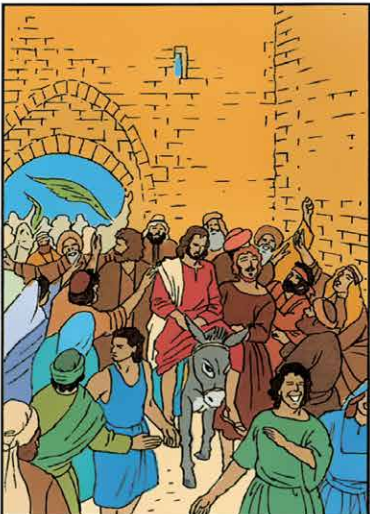

Bimbarek e, Ewê ku bi navê Xwedê tê.

Bimbarek e, p'adşê Îsraêlê!

Xwezî te hema îro bizanibûya êdilayîya te çiva girêdayî ye! Lê niha tu naxwazî.

Eva yeka ji qewata me der e.

T'emamiya dinyayê pey Wî diçe.

P'aristgeha Orşelîmê cîyê h'ebandina here mezin bû.

Cejina Derbazbûnêda gelek berx serjêdikirin.

Bona ku meriv t'evî Xwedê edil bin, P'aristgehêda berx dihatin qurbankirinê.

Lê gelo xûna berxê dikare mêriv ji guneha aza ke?

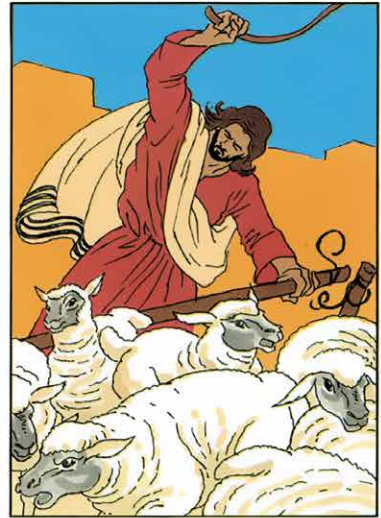
H'ewşa P'aristgehêda meriv k'ir'în û firotanêva mijûl dibûn.

Îsa jî hate wir ...

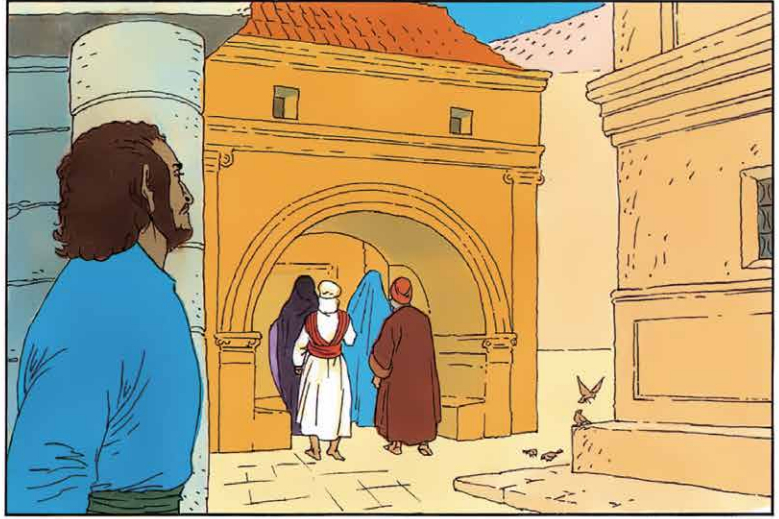
Mala Xwedê mala dua ye, lê we ew kirîye şkefta qaçaxa.

Ew yek bona me qezîke mezin e, cime't her xebera Wî qebûl dike.

Gere em zû ji Wî xilaz bin.

Em gerekê Wî bi mixenetîyê bigirin. Paşê em Wî bidine kuştinê.

Bira ev yeka cejinêda nîbe, wekî cime't r'anebe ser niga.

Hûnê çi bidine min, wekî ez Wî bidime destê we?

Ew yekî ji şagirtêd Wî ye.

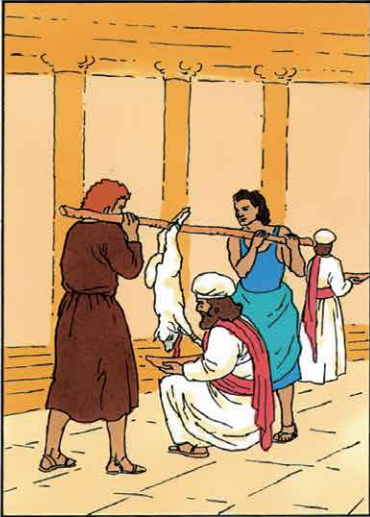
Ez Cihûda me. Ez dikarim Îsa bidime destê we.

Emê qîmetê xulamekî bidine te: sî zîvî.

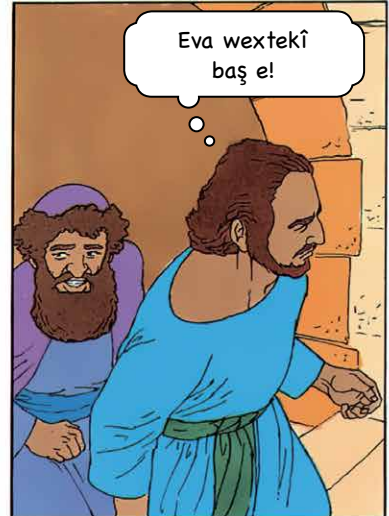
H'eta Cejina Derbazbûnê Îsa P'aristgehêda merivar'a xeber dida. Serwêr jî hê serh'îşk dibûn.

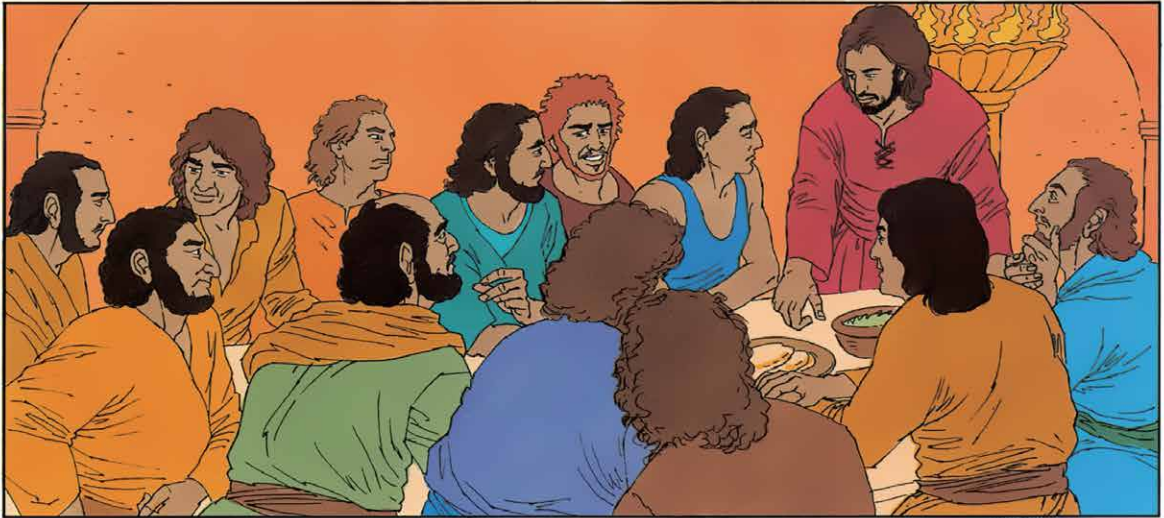

Wê şevê Îsa û her 12 şagirtêd Xweva malekêda bona Şîva Cejina Derbazbûnê civîyan.

Eva wextekî baş e!

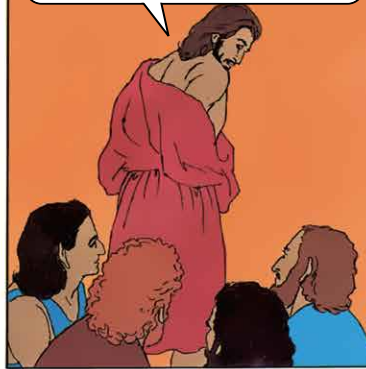

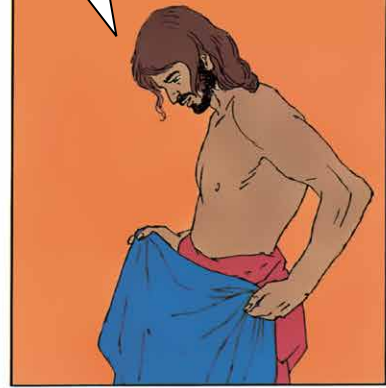
Ez gelekî h'izreta vê şîvê
bûm, wekî t'evî we berî cefê
Xwe bixwim.

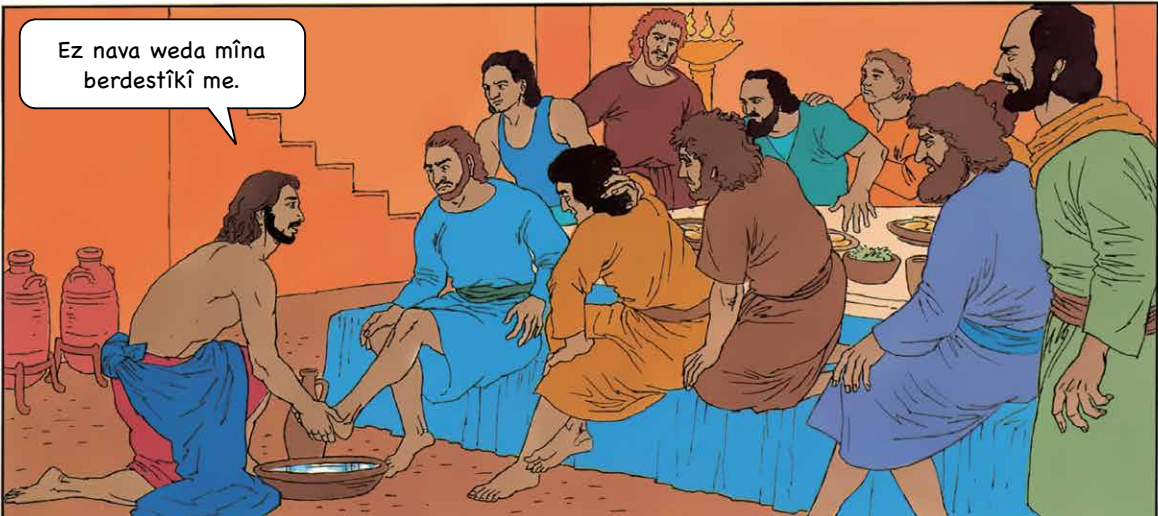
Giregirêd dinê dixwazin, ku
meriv berdestîya wan bikin,
lê hûn usa nebin.

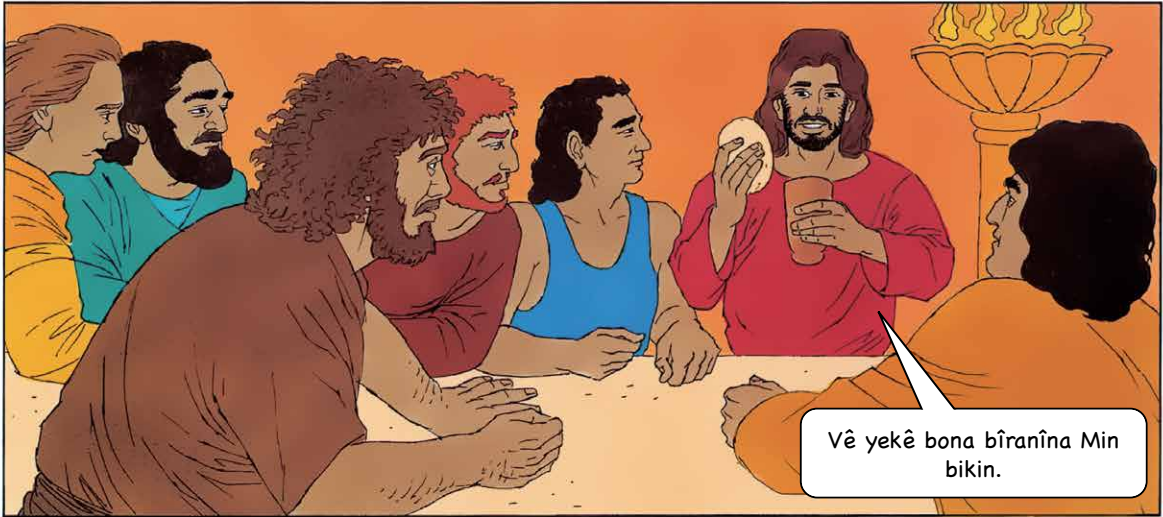
K'î nava weda dixwaze bibe
yê mezin, gerekê bibe mîna
berdestî.

Ez nava weda mîna
berdestîkî me.

Evî nanî hildin bixwin. Eva bedena Min e.

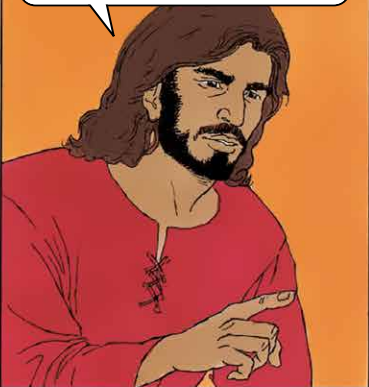

Evê k'asê jî hildin, ya ku xûna Minva girêdayî ye. Ewê bona we bê r'êtinê. Bi vî awayî Xwedê peymana nû t'evî we girêdide.

Ez t'emîke nû didime we: Çawa ku Min hûn h'iz kirin, hûn jî usa hevdu h'iz bikin.

Heger hûn hevdu h'iz bikin, h'emû wê bizanibin ku hûn şagirtêd Min in.

Mamosta, ezê t'imê pey Te bê. Ezê e'mirê xwe jî bona Te bidim.

Petrûs, Ez r'ast bê xêlif ter'a dibêjim, hê d'ik bang nedayî tê sê cara Min înk'ar kî.

Êvarê Îsa t'ev 11 şagirtêd Xwe ji bajêr derk'etin, lê Cihûda ne t'evî wan bû ...

Ezê ji we her'im, lê Bav Xwedê wê R'uh'ê Pîroz wer'a bişîne. Ewê piştovanîya we bike û her gav t'evî we be.

Hûn r'îya wî cîyê ku Ez diçimê zanin.

Ez im r'ê, r'astî û jîyîn. T'enê pê Min yek dikare bê cem Bavê.

Vira r'ûnên, h'eta ku Ez dua bikim.

Bavo!
Her mecal ji destê Te tê, evê k'asa ji Min dûr xe.

Lê bira xwestina Min nîbe, lê ya Te be.

Hûn çawa dikarin vî h'alîda
r'azên? R'abin! Yê ku Min dide
dest, nêzîk e.

Ez k'îjanî ku r'amûsim, Ew e.
Wî bigirin!

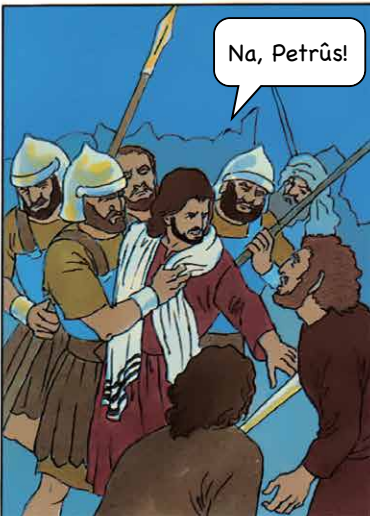

Silav li Te, dersdar!

Cihûda! Tu bi r'amûsanê
Mesîh didî destê wan?

Xweyê min,
em bi şûr li
wan xin?

Na, Petrûs!

Îsa îzin da ku Wî bigirin. Şagirtêd Wî r'evîn.

Îsa anîne ber serekk'ahîn. Ew yê herî mezin nava serwêrêd cihûya bû. Petrûs û Yûh'enna ji dûrva li pey wan diçûn.

Petrûs dik'eve h'ewşê.

Gelo, tu ne t'evî Îsa bûyî?

Na, hûn çi dibêjin? Ez nizanîm Ew k'î ye!

K'ifş e, tu jî yekî ji wan î!

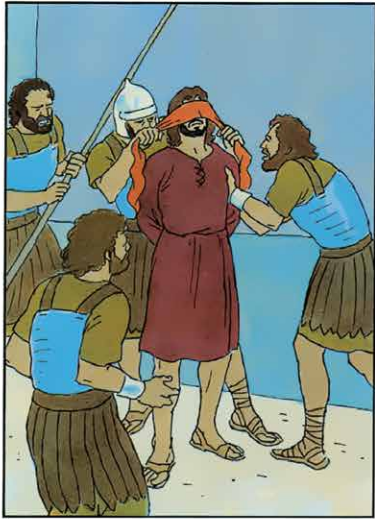

Wele, ez Wî nas nakim!

Belê, tu t'evî Wî bûyî, çimkî ji Celîlê yî.

Filan kes! Ez nizanîm tu çi dibêjî.

Gava sibeh zelal bû, Îsa k'aşî civîna giregira kirin.

Tu Kur'ê Xwedê yî?

Hûn xwexa dibêjin ku Ez Ew im.

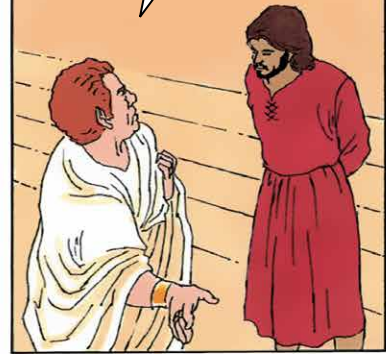

We ev bihîstîye? Ew Xwedê bêhurmet dike! Ew yê kuştinê ye! Bira r'omîya ceza bidinê.

Îsa dane destê welîyê r'omîya, navê wî Pîlato. Cime'tê jî cûr'e cûr'e şikîyat li Wî dikirin.

Tu nabihêyî çiqas şikîyatê
Te dikin? Tu tiştêkî nabêjî?

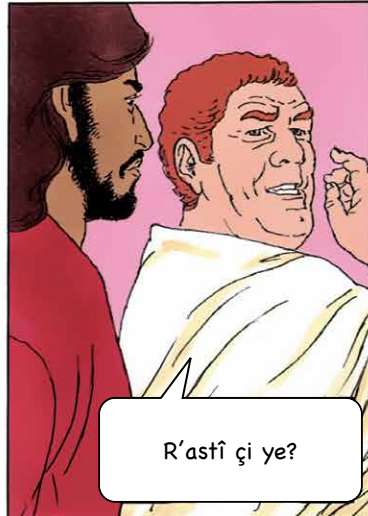

Te çi kirîye?

Ez hatime,
ku bona
r'astîyê
şedetîyê
bidim.

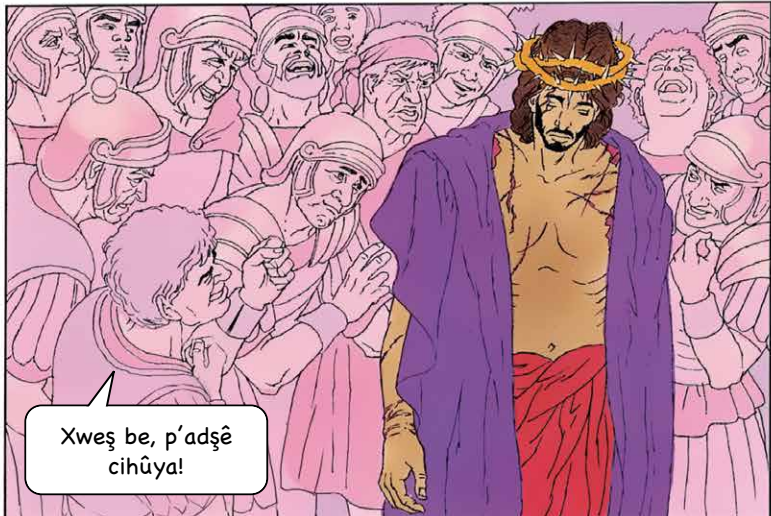
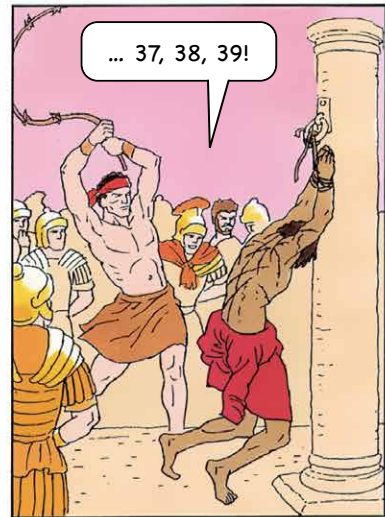

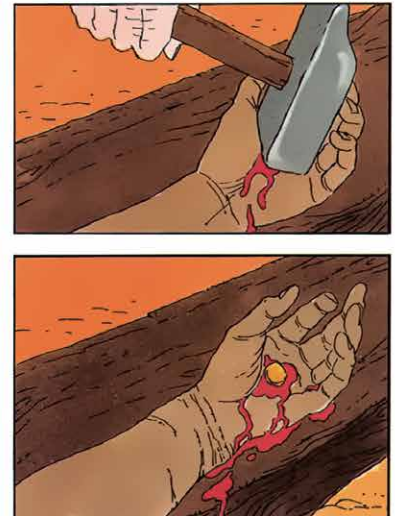
R'astî çi ye?

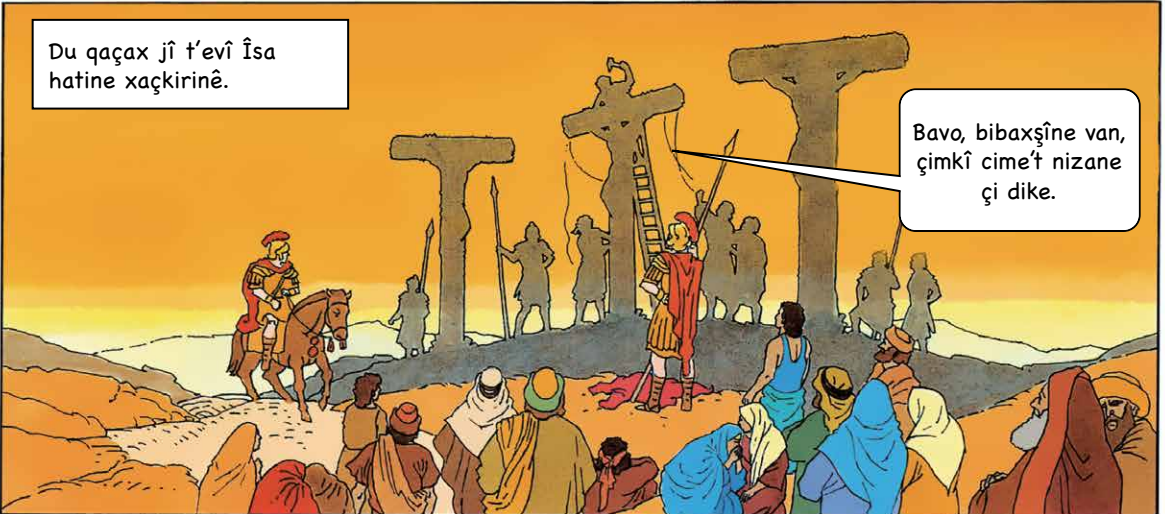
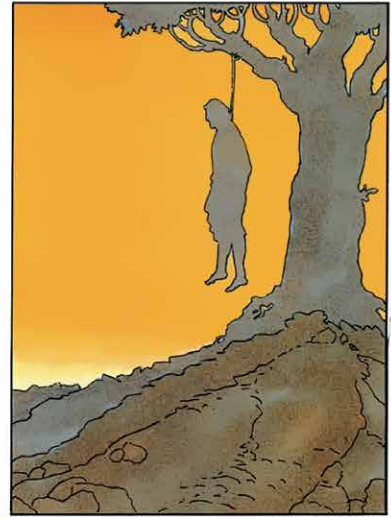
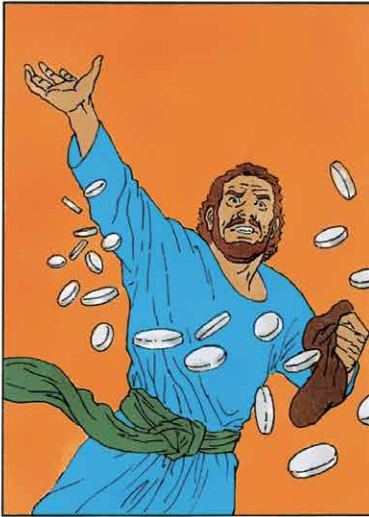

Ez t'u neheqîyê Vîda
nabînim. Lê îdî Cejina
Derbazbûnê ye. Hûn k'îjanî
dixwazin ez bona we
ber'dim? Barabas yan p'adşê
cihûya?

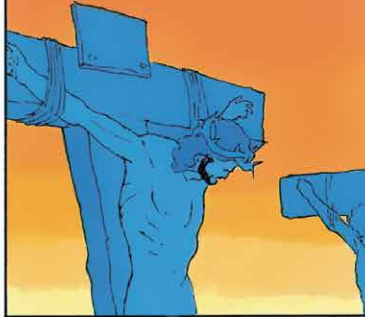

Û fêza serê Wî bi sê
zimana nivîsar bû:
EVA P'ADŞAYÊ CIHÛYA YE.

Îsa dermanê ji ber êşêva
venexwar.

Eskera ser k'incêd Wî p'êşk
avîtin.

Xelq xilaz kir, lê Xwe
nikare xilaz ke!

Heger Tu Kur'ê Xwedê
yî, ji xaç were xwarê!

De me xilaz
ke, Xwe jî
pêr'a.

Tu ji Xwedê natirsî? Me heqê
e'melêd xwe stand, lê ev
meriv t'u xirabî nekirîye.

Îsa, min bîr bînî, gava
P'adşatîya Xweva bêyî.

Ez r'ast ter'a dibêjim,
îro tê t'evî Min
buhîştêda bî.

Nîvro bû, gava r'ûyê r'oyê
hate girtinê û t'emamîya
e'rdê bû te'ri.

Dîya Îsa, Meryem, û
Yûh'enna, şagirtê Wî, ber
xaç sekinî bûn.

Niha hûn bûne dê û
kur'.

Xwedêyê Min, Xwedêyê
Min, Te çima Ez hiştîm?

Ez t'î me.

Bavo, r'uh'ê Xwe didime
destê Te.

Her tişt hate sêrî!

Piştî nîvro sih'eta sisîya Îsa r'uh'ê Xwe da.
Eskerekî r'im nekşa Wîr'a kir û av û xûnê avît.

Çawa Îşaya p'êxember nivîsî:
«Ew mîna pêz hate birinê li
ber qusêşê xwe».

Ew bona gunê me hate
birîndarkirinê û pê birînê
Wî em xilaz bûn. Lê Ew niha
mirîye.

Lê gelo Ewa ew Xilazk'ar bû,
ku gerekê bihata?

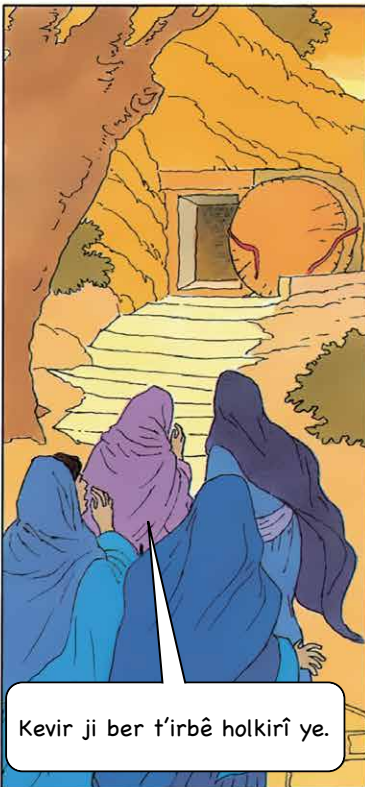
Were em îzinê bixwazin,
wekî Wî defin kin.

Ûsivê ji Arîmetyayê û Nîkodêmo cinyazê Îsa
hildan, biharet lê dan û Ew qedekê k'itanîda
k'efen kirin. Paşê Ew kirine t'irbeke nû û bi
kevirekî mezin ew hate dadanê.

Pey r'oja şemîyêr'a, ya ku li gora Qanûnê r'oja r'ih'etbûnê bû, çend k'ulfet çûne ser t'irbê ...

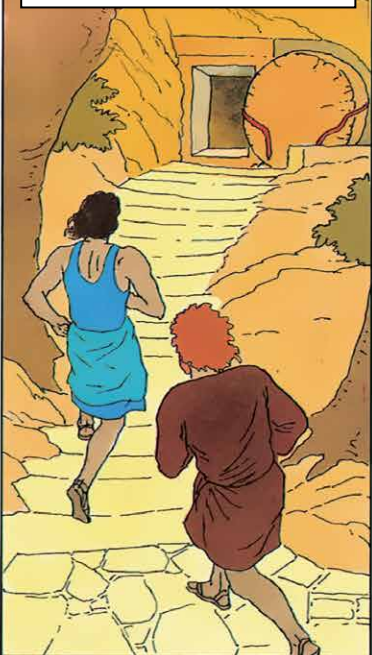

Kevir ji ber t'irbê holkirî ye.

Hûn çima li Yê sax nava mirîyada diger'in? Ew ji mirinê r'abûye. Her'in û bêjine şagirtêd Wî!

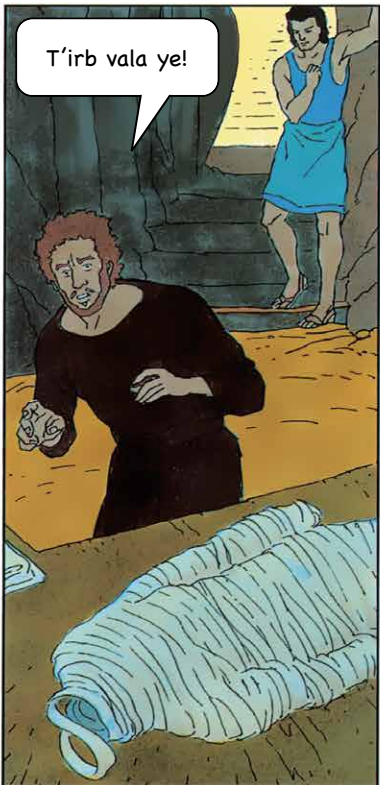

Gava Petrûs û Yûh'enna ev yek bihîstin, derk'etin berbi t'irbê çûn.

Çi qewimîye?

T'irb vala ye!

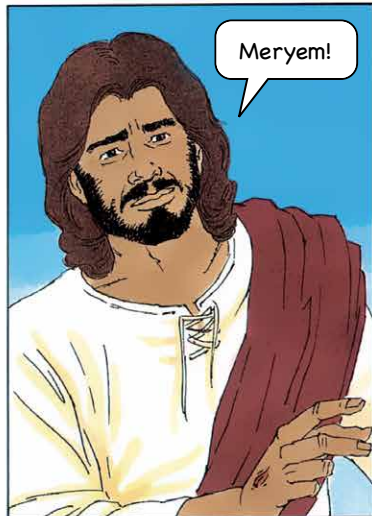
Ber t'irbê ...

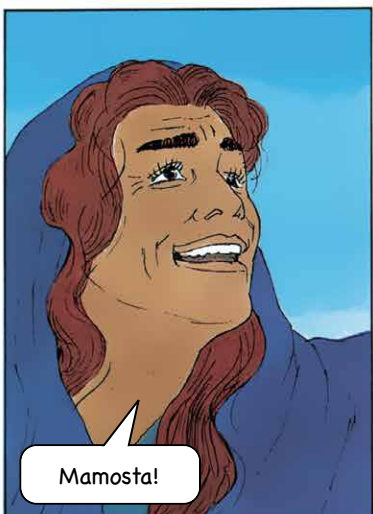
E'vdê, tu çima digirîyî?
Tu li k'ê diger'î?

Ez xulam, gelo te Ew danîye
k'u derê?

Meryem!

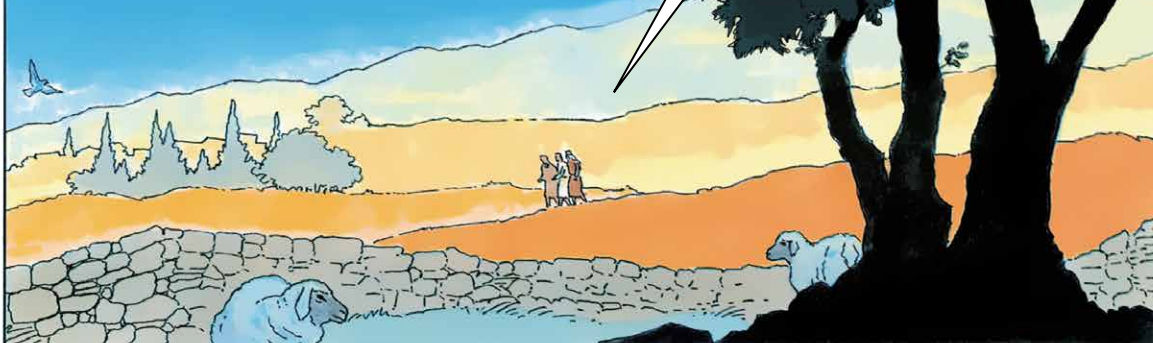
Mamosta!

Her'e û birayêd Mînr'a
bêje: Ezê vege'rim cem
Bavê Xwe û Bavê we,
cem Xwedayê Xwe û
Xwedayê we.

Vê r'ojê du şagirtêd Îsa berxwek'etî çûn, ser r'ê bona kuştina Îsa xeber didan. Nişkêva merivekî nenas nêzîkî wan bû.

Hûn çima gotinêd p'êxembera bawer nakin?
Ne gerekê Mesîh cefa bik'îşanda û
bik'eta r'ûmeta Xwe? Her tişt K'itêba
Pîrozda nivîsar e!

Nişkêva, we'dê nan xwarinê,
Ew ber ç'e'vê wan betavebû.

Ew Îsa bû!

Hema wê gavê ew r'abûn vege'fyan, ku şagirtêd mayîn bibînin.

Me Xudan dît!!!

Meryemê û Petrus
jî Ew dîtibûn!!

Nişkêva ...

R'oja we
xêr!

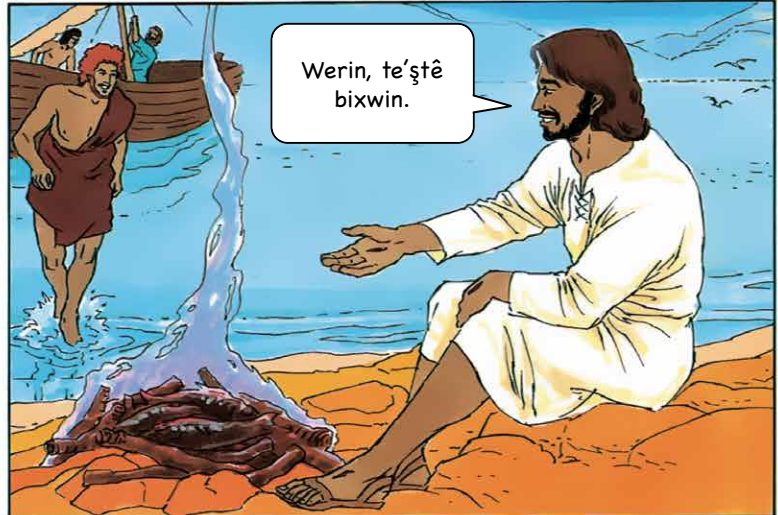
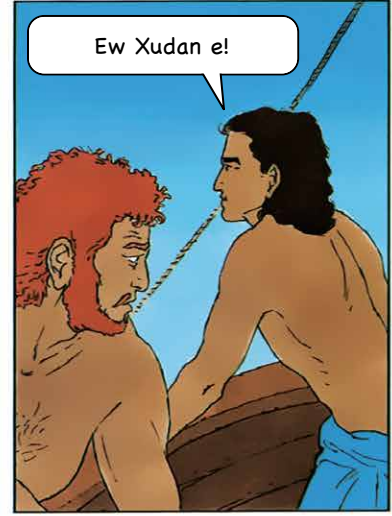
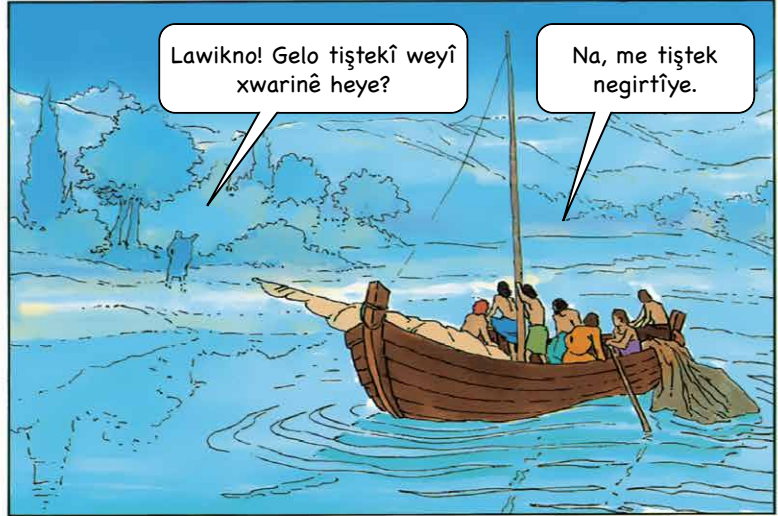
Hûn çima bawer
nakin, ku Ez Xwexa
me? Li dest û p'îyêd
Min binihêr'in!

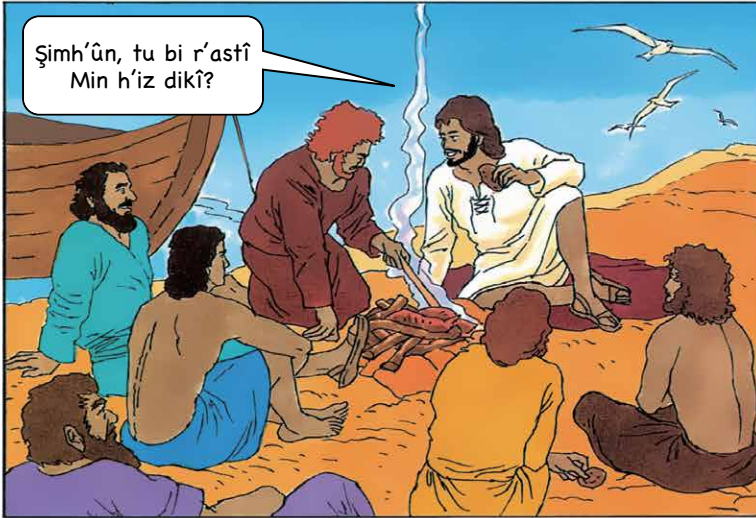

Xudanê
min û
Xwedêyê
min!

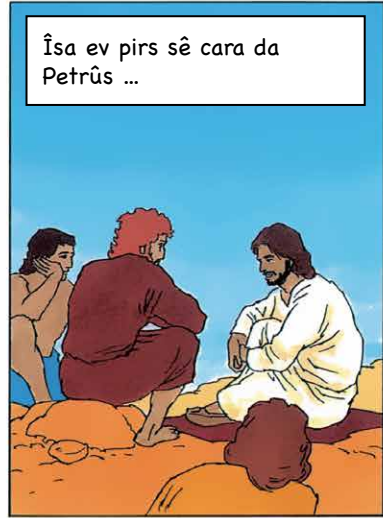

Çil r'ojî Îsa Xwe nîşanî şagirtêd Xwe dikir, usa jî 500 merivêd mayînr'a xuya bû. R'ojekê çend şagirta ser Gola Celîlê meşî digirtin ...

Şimh'ûn, tu bi r'astî
Min h'iz dikî?

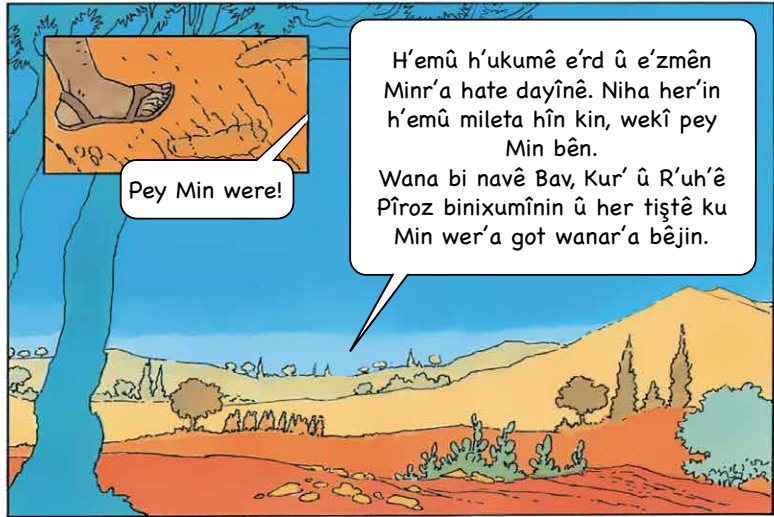

Îsa ev pirs sê cara da
Petrûs ...

Belê Xudan, Tu zanî ku
ez Te h'iz dikim.

De pezêd Min
biç'êrîne!

Pey Min were!

H'emû h'ukumê e'rd û e'zmên
Minr'a hate dayîne. Niha her'in
h'emû mileta hîn kin, wekî pey
Min bèn.
Wana bi navê Bav, Kur' û R'uh'ê
Pîroz binixumînin û her tiştê ku
Min wer'a got wanar'a bêjin.

Û têkine bîra xwe: Ez îroda t'imê h'eta
axirîya dinyayê t'evî we me.

Pey van xebere'ra Îsa dinê
hişt û hilk'işîya e'zmên. Lê
Ewî usa jî got ku wê dîsa
veger'e, ku dîwana meriva
bike.

Şagirt Orşelîmêda diman
û dua dikirin. R'oja
Pêntêkostê R'uh'ê Xwedê,
awa gotî R'uh'ê Pîroz,
peyayî ser wan bû. Ew
R'uh'ê ku t'evî Îsa bû, hat
nava wanda ma. Pê Wî
e'mirê nû destpêbû, usa ku
ew bûne şedêd Îsaye zor.

Qeydêd mirinê
nikaribûn Îsa
bigirtana. Ew ji
nav mirîya r'abû
û r'îya P'adşatîya
E'zmana bona
h'emû meriva
vekir!

Dijmin gelek bûn, dîsa jî peyçûyêd Îsa
çûne nav mileta.

Îsa Kur'ê Xwedê ye!

Mizgînî ne t'enê
bi gotinê, lê bi
nivîsara jî hate
belakirinê.

Ewî gunêd me
bedena Xweda
r'akirine ser
darmixê. Bona vê
yekê em hindava
gunada mirî ne.
Ji vir şûnda em
gerekê li gora
xwestina Xwedê
bijîn.

Îro peyçûyêd Mesîh her dera
t'op dibin, dua dikin û K'itêba
Pîroz dixûnin. Bona bîranîna
mirina Mesîh ew nan kerdikin,
dixwin û k'asa şeravê nav xweda
bela dikin. Çimkî xwestina Xwedê
ev e, ku h'izkirina Wî, ku dilê
wanda dimîne, t'evî yêd mayîn
bê p'arevekirinê.

Mesîh r'ê vekir, îdî
meriv dikarin li gora
nêt-meremê Xwedê bijîn.

Xudan me h'iz dike.
Tu r'azîbûnê bide Wî.

Xwedê usa dinya h'iz kir,
ku Kur'ê Xweyî tayê t'enê
berva da, wekî her kesê ku
Wî bawer bike unda nebe,
lê jîyîna wîye h'eta-h'etayê
hebe.

WILLEM DE VINK

Îsa û tu

Çiroka Îsayî hê jî bi dawî nebûye. Îsa, ji bo gelek mirovan bû hevalek. Ne tenê li wê demê lê hê jî. Dinya guheriyê. Em êdî ne li ser keran yan jî hespan rêwîtiyê dikin lê bi trimpêlan an jî bi balafiran. Lêbelê ew ji bo Îsayî ne astengiyekî ye. Ew dikare disa jî ewqasî nêzik bibe ku wekî ku Ew li Îsraîle digeriya.

Nayê dîtin lê dîsa jî rasteqîn e. Ew dixwaze niha jî bibe hevalekî ku mirov lê guhdarî dike û jê hez dike.

Tu dixwazî zêdetir agahî bistîni li ser Îsayî û bizanîbî tu dê çawa bi Wî re bijî? Tu dikarî van tiştan bikî:

1. Dest bi xwendinê Încilê bike (wek mînak bi beşa Luqa ve dest pê bike).

2. Dua bike (bi Xwedê re biaxife û li Wî guhdarî bike).

3. Bi mirovên din re li ser Îsayî û li ser Încilê biaxife. Îsa dixwaze ku şagirtên Wî bi hev re têkilî deynin û alîkariya hev û du bikin ku hîn zêdetir ji Wî fêrbibin.

Dua

Tu dixwazî bi Xwedêyî re bibî heval? Tu poşîmanî ji wan hemû tiştên ku te xelet kiriye? Wê çax wek mînak vê duayê bike:

“Xudanê delal, Tu ji min hez dikî.

Te Îsa da, Kurê xwe.

Ew li ser xaçê mir ji bo hemû gunehên min.

Gunehên min bibexşîne! Ez poşîman im.

Ez spasdarê Te me ji bo ku Îsa min diparêze.

Ez dixwazim di xizmetê Te de bim.

Ji kerema xwe alîkariya min bike ku ez jiyana xwe gorî dilxwaziya Te bi rê ve bibim.

Herdem li kêleka min be!

Spas ji bo bersivdana duayê min.

Tu soza xwe her tim tîni cih!”

Îsa Mesîh

Nivîsar û şikil: Willem de Vink

Ziman: K’urdî, zaravê Kurmancîya Kafkazê

ISBN 9789083230221

© 2022 The Grace Factory

Published in Dutch as *Jezus Messias*

Digital copyright under the terms of the creative commons BY-SA license.

All rights of translation, reproduction and adaptation reserved for all countries.

e-mail: jmpbk.app@gmail.com

<https://www.jesussiahcomicmedia.com>

<https://jesussiahcomicmedia.com/mov>

More information about the project: willemdvink.nl

Printed books available in the Netherlands:

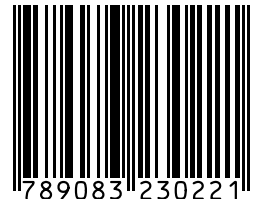
Albanian, Arabic, Chinese, Dutch, English, Hebrew, Kurdish (Kurmanji), Papiamento, Polish, Portuguese, Romanian, Spanish, Tigrinya, Turkish.

Eva t'arîqa r'ast e bona Îsa Mesîh û ser bingehê K'îtêba Mizgînîyê nivîsî ye. Mesîh nêzîkî du h'ezar sal pêşda Îsraêlêda jîtiye. Her merivê ku Ew nas dikir e'cêbmayî dima. T'u kesî t'u car mîna Wî tiştêk nikaribûye bike. T'u kes jî t'u car mîna Wî zane nîbûye. Mesîh diçû k'îderê li wir k'eremet dikirin. Ewî xêr û xweşî dida h'emûyêd ku gur'a Wî dikirin. Û nişkêva Ew dane kuştinê. Lê ev ne axirîya Wî bû. K'erema xwe bixûne çî qewimî û serhatîya Îsa Mesîh çawa bû.

THE
GRACE
FACTORY

ISBN 978-90-832302-2-1

9 789083 230221

Kurmanji Kurdîsch